

FOAIA POPORULUI

Prețul abonaamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani, a treia-oraă 10 bani.

3/15 Maiu 1848.

Cine dintre noi nu știe, că ziua de 3/15 Maiu 1848 este una dintre cele mai însemnate zile ale istoriei noastre naționale? Săptămâna aceasta, Joi, s'au împlinit 53 de ani dela această zi, când pe Câmpul libertății la Blaj s'au adunat din toate părțile 40 mii de Români, dornici de libertate, ca să se sfătuiască și să hotărăască asupra sorții lor viitoare.

Adunarea dela 3/15 Maiu a fost măreață și impunătoare. Și cum ziua, în care s'a început această adunare va fi la Români în vecei neuitată, aducerea aminte a ei nu o putem prăznuți mai bine, decât luând aminte cele-ce s'au petrecut atunci la Blaj.

De aceea în cele următoare dăm momentele mai însemnate ale adunării, după-cum le aflăm frumos descrise în cartea marelui Român, *Alexandru Pașiu Ilarian*.

Etată ce ne spune el:

»Când intrară în biserică Duminecă de dimineața, în 2 Maiu, la 10 ore după liturgie, spre a ține consiliu, preliminar despre toate cele-ce ar fi de a se face în ziua de mâne, 15 Maiu, așteptau toți, să dea cineva ton și direcțiune consultărilor. După-ce grăi puține cuvinte canonicul din Blaj, Vasiliu Rațiu: strigară toți de toate părțile și cu unanimitate poftiră pe Simeon Bărnuțiu să vorbească. Atunci Bărnuțiu, între cel mai cutrierător aplaus, se sui pe un sugest dinaintea altarului, și prin o lămuritoare și critică deducere istorică a stării Românilor în Transilvania, dede direcțiune și nutremânt desbaterilor despre »naționalitatea și drepturile limbii Românilor«. Bărnuțiu în discursul seu

aduse înainte toate rapoartele Românilor cu Ungurii, cari totdeauna i-au asuprit, și acum vreau să-i nimicească cu totul, pentru-ca să nu mai fie periculoși. *Uniunea cu Țeara-Ungurească o lapădă cu totul; din contră provoacă pe Români la unire națională între sine și confederațiunea cu popoarele respectătoare de naționalitate; eară cu Ungurii numai atunci să se unească, când Românii vor fi ca națiune, liberi, și când Ungurii vor respecta drepturile naționale. Propuse, că în adunarea națională să se proclame națiunea română de națiune liberă și independentă: să știe toți, că Românii nu mai vreau să fie supuși Ungurilor, Săcuilor și Sașilor și altor națiuni. Românii să se lege prin jurământ, că totdeauna își vor apăra libertatea cu puteri unite, și că nimic nu-i va abate dela cauza națională, până nu o vor seoaate la cale. Românii să nu lase numai pe episcopi, ca să fie procuratori în cauza națională, cum au fost până acum, ci cauza națională să o iee asupra-și și toată românimea, adevăratele comunitățile românești.*

»Toată adunarea cu unanimitate se învolă la următoarele: »Adunarea din 15 Maiu e adunare generală națională a gîntei române din Transilvania; adunarea generală națională română în ziua de mâne să proclame sərbătorește libertatea și independența națiunii române; să depună jurământ de credință împăratului și națiunii române; să se șteargă iobăgia; Românii să protesteze în contra uniunii Transilvaniei cu Țeara-Ungurească.

»În ziua următoare 3/15 Maiu după-ce se organiză adunarea, episcopul An-

dreiu Șaguna, urmând datinei cei pie a străbunilor nostri »*ab Jove principium*«, înainte de toate îndreptă rugăciuni ferbinți pentru împăratul Ferdinand și pentru națiunea română oătră cel Atotputinte, ca să lumineze mintea a toată națiunea, și să-i îndrepteze pașii pe calea înțelegerii și amoarei frățești, până va ajunge la scopul seu cel dorit, la libertatea națională.

»Simeon Bărnuțiu suindu-se pe tribună, arătă pe scurt, că »adunarea aceasta n'are altă chemare, decât să exprime voea și dorința a toată națiunea română; așadar, între celelalte dorințe ale Românilor, următoarele consideră a ocupa locul întâiu:

I. »Adunarea aceasta se proclamă de adunare generală națională a națiunii române din Transilvania«. — Se primă cu unanimitate.

II. »Câmpul acesta, pe care se ține prima adunare națională română din Transilvania, întru eterna aducere aminte a acestei lucrări glorioase, se va numi Câmpul libertății pentru totdeauna«. — Aceste cuvinte le pronunță cu cea mai mare solemnitate și întorcându-se în patru părți, de patru-ori le repeți. — Se primă cu unanimitate.

III. »Națiunea română se declară că vrea să rămână deapururea statornic credincioasă Înălțatului Împărat al Austriei și marelui principe al Transilvaniei, și augustei case austriace«. — Se primă cu unanimitate.

IV. »Națiunea română se declară și se proclamă de națiune de sine stătătoare și de parte întregitoare a Transilvaniei pe temeiul libertății egale«. — Cu mare sərbătorește face această procla-

FOIȚA.

Cântec de 3 Maiu.

...Voi n'auziți freamăt de codri
Și n'auziți munți hăulind?
Voi n'auziți urllet de vișor
Și n'auziți lănci zîngănind?
Voi nu vedeți flacări din păduri
Și nu vedeți sânge șiroi?
Voi nu vedeți demoni sêlbatici
Și nu vedeți ângeri eroi?...

Toți codrii tresaltă de cântec,
Un cântec de neam învial;
Tresaltă de chiote munții,
De chiot, că-și au împărat...
Năpraznic rêsouetă vișor;

E vișor din prepturi, cumplit...
Pădure de lănci se zărește,
Ear' lăncile-'s lanțul topit!

In țernă zac dâlme de leșuri,
De leșuri de lași opresori;
'I-aiunse urgia din urmă
In ștreanguri de spânzurători...
Că sclavii de ieri sînt stăpânii
De astăzi... Și biruitori,
Pe vîrfuri de munți cântă-'n coruri
Ai Iancului mândri feciori!

Adâncă și sfântă-'i cântarea,
Cântarea din ziua de Maiu,
Că sfinte-'s trecutele glorii
Și sfânt al trecutului grain...
Frumoasă-'i cântarea ce o cântă
Pădurile verzi românești!...

...Dar' unde-'s ciobanii din vremuri,
Să bucine vești voinicești?!...
Voinici patru sute de sute
Pe câmpul din Blaj adunați;
Fac slujbă vlădici în ornate,
Vorbesc oratori inspirați...
Cu toții pe suflete jură
Să lupte, să moară luptând...
Și'n zarea perdută s'aude
Pădurea de lănci rêsunând!

Acuma sbucnește vâpaia
Din iaduri de nemeși câiniți,
Ear' sângele curge șuvoaie
Și-'i sânge de tigri striviți...
Luptat-au și ângeri și demoni,
Să fie stăpâni pe pămînt,
Ci demonii mușcă pămîntul,
Și-și sapă cu dinții mormînt!

I. Se.

mare a libertății naționale. Flamurile naționale flutură. Miile strigă: Vie libera națiune română! Vie! Proiectul se acceptă cu cea mai înflăcărată însuflețire.

V. »Națiunea română depune jurământ de credință către împăratul, către patrie și națiunea română«. Se primă și aceasta cu cea mai înaltă însuflețire. Toată adunarea își ridică mâinile în sus după datina punerii jurământului. Era înainte de prânz, și miile poporului român sta la jurământ nemâncăți, ca la cuminecătură. Urmează faptul cel sacru al depunerii jurământului, care așa sună:

»Eu N. N. jur în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt, Dumnezeului celui viu, cumcă voi fi pururea credincios Împăratului Austriei și Marelui principe Ferdinand I. și Augustei Case Austriace, amicilor Majestății și ai patriei voi fi amic, și inamicilor inamic; cumcă voi susține totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legiuită, și o voi apăra cu toate puterile, în contra oricărui atac și asupriri; nu voi lucra nici-odată în contra drepturilor și a intereselor națiunii române, ci voi fi și voi apăra legea și limba noastră română, precum și Libertatea, Egalitatea și Frățietatea; pe aceste principii voi respecta toate națiunile ardeleni, postind egală respectare dela dînsele; nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar' nici nu voi suferi să ne asuprească nimenea; voi conlucra după putință la desființarea iobăgiei, la emanciparea industriei și a comerțului, la păzirea dreptății, la înaintarea binelui umanității, al națiunii române și al patriei noastre. — Așa se-mi ajute Dumnezeu și se-mi dea mântuirea sufletului meu. Amin«. — Jurământul se depuse sub flamura împărătească și națională română.

PROCESELE „TRIBUNEI“.
Redactorul nostru responsabil, dl Andreiu Balteș a fost avisat azi despre decisiul tribunalului din Cluj, că pentru cele două procese ale »Tribunei« din 20 și

Mângăierea din urmă.

(După Körner).

Ce stați șovăielnici, cu ochii împetriți?

Ce stați și sëlbatec în noapte priviți,

Flăcăi cu inimi bărbate?

Azi urlă furtuna cu vuate mii,

Se sgudue lumea din temelii;

Năpaste pe toți se abate.

Urgia din iad dă năvală spre noi;

Atâta sânge scump de eroi

N'a frânt vrăsmășeasca trufie.

Dar' Domnul din cer încă nu ne-a uitat!

Când zorile'n sânge le-a scaldat,

Vru ziua de sânge să fie.

Și dacă noi fost-am voinici în trecut,

Din piepturi viteze azi face-vom scut!

Căci crâncenă luptă ne-asteaptă.

La arme flăcăi; — stă tigrul rânjit!

La arme cu toți; căci ciasu-'i sosit!

Popor ce-ai dormit, te deșteaptă!

22 Maiu, fiind același acusat pentru ambele și în amândouă fiind același cas de „agitație“, s'a fixat o zi de pertractare comună, anume 20 Maiu n. la 8 ore a. m.

Pentru noi e egal, că în una sau în două zile vom fi osândiți pentru spunerea adevărului.

Convenția ruso-sârbească.

»Neueste Nachrichten« din Berlin e informat, că desmințirea din partea lui Cristici a știrii lui »Times« despre convenția militară între Rusia și Sârbia, în cercurile normative rusești a produs un fel de indignare. În Petersburg se crede, că știrea a fost desmințită la ordinul guvernului sârbesc, care a fost presionat de oficiul de esterne al Austro-Ungariei. Se vede, că știrea lui »Times« a produs o neliniște în Austro-Ungaria, dar' în Petersburg se miră de aceasta. O convenție militară între Rusia și Sârbia e superfluă, dat fiind, că Rusia, dacă voește, poate să ajute Sârbia și fără convenție, ear' Rusia poate fi fără ajutorul Sârbiei. Sânt știri, cari nu merită desmințire oficioasă — așa sună informația din Petersburg și aceasta e una dintre acele. În Austro-Ungaria nu trebuiau să se sparie, ear' guvernul rusec nu trebuia să se arete iperzelos.

La informația aceasta »N. Nachr.« face următoarea observație:

Că nici fumul acesta nu s'a iscat fără foc, se vede de acolo, că în școalele militare sârbești s'a introdus ca limbă obligătoare limba rusească.

Moștenitorul de tron pentru pacea națională. O foaie cehică susține, că Alteța Sa Archiducele moștenitor Francisc Ferdinand s'a declarat înaintea unui membru al senatului imperial în chipul următor asupra situației:

»Este în interesul statului și al tuturor locuitorilor lui cari cugetă cinstit, ca neînțelegerile dintre naționalități să fie cât mai curând pe cale pacifică delaturate, pentru-că aceste neînțelegeri sânt spre mare pagubă tuturor claselor sociale ale poporațiunii. Și chiar momentul actual ar fi cel mai

Cu toți gata de luptă să fim

Și veseli moartea în ochi s'o privim,

Să nu ne dăm legea și glia:

Pământul străvechiu se-l scăpăm de stăpâni,

Ori voioși să murim cu spadele'n mâni,

Urînd și'n morminte robia!

Nemernici aceia ce gem răbdători!

Mai scumpe ca toate-ale lumii comori

Ni-s sfintele noastre plaiuri.

Jurăm că liberi de-acum vom trăi,

Ori liberi în cer cu străbunii vom fi!

Căci liberi sânt morții în raiuri.

Deci urle furtuna cu vuate mii,

Deci tremure lumea din temelii;

Voi sufletul nu ni-l veți frânge!

Și dacă pământul cu noi s'a surpa,

Noi liberi și nebiruiți vom sta,

Frăția n'chegând-o eu sânge.

Sorin.

potrivit pentru rezolvarea chestiunii, căci este dorința comună a tuturor Austriacilor adevărați, ca să curețe imperiul de elementele, cari sub pretestul religiosității, lansează în mulțime devise periculoase, devise și doctrine îndreptate nu numai în contra dinastiei, ci și în contra temeliei statului.

»Politicianii mai marcantși ai tuturor partidelor ar trebui să se nisuiască, ca să fie pus la o parte totul, ce desparte partidele una de alta și să se creeze o astfel de basă, pe care s'ar pute înțelege între sine. Asta se referă mai ales la Cehi și la Germani, căroro Împăratul Francisc Iosif prin ridicarea museului de arte din Praga le-a demonstrat calea, unde trebuie să pornească între forțele lor lupta de întrecere«.

Tricolorul român la Viena.

»Deșteptării« i-se scris din Viena: În catalogul obiectelor din arsenalul i. r. vienez, pag. 302, capitolul »Zweiter Waffensaal«, la numărul 362 sub rubrica: Schaukasten, enthaltend Fahnen- und Standartenbänder aus den Jahren 1853 bis 1857, und zwar: — „Zwei Fahnenbänder des 13. Rumänen-Banater-Grenz-Infanterie-Regiments vom Jahre 1854“.

Steagul acesta constă din 3 panglice:

a) pe cea roșie se află inscripția:

„A lui Romul vitejie

Între noi Români se fiec.

Caransebeș, 30 Aprilie 1854;

b) pe cea galbină:

»Cu cinste vom trăi și muri, amin«, pe o parte, ear' pe cealaltă:

„Ne jurăm pe Dumnezeu cel Atotputernic“;

c) ear' pe panglica albastră stă inscripția:

„Avere și sânge pentru Împăratul nostru“.

Caransebeș, 30 Aprilie 1854.

Tot în acel catalog, pe aceeași pagină, ceva mai jos, aflăm: — **Drei Fahnenbänder, dem 50. Infanterie-Regiment verliehen 1855 von Erzherzogin Sophie, von der Fürstin (Hospodarin) Elisabeth Stirbey von Rumänien und der Fürstin Aurora von Thurn und Taxis.**

Pe panglica vineție dăruită de princesa Elisaveta Știrbei din România este o stemă frumoasă, în formă de coroană, cu cruce deasupra, ear' la mijloc tricolorul românesc în toată mărișta sa, și anume sub coroană în direcție orizontală sus roșu, la mijloc galbin, jos albastru. Panglica poartă inscripția:

„Pentru Împăratul onoare!“

și

„Trădească Elisaveta“ Români.

Toate inscripțiile acestea sânt în limba română.

Confratele din Cernăuți comentând faptul descoperirii acestui steag românesc în Viena provoacă cu ironia cea mai potrivită pe baronul Bourguignon și pe toți cei-ce împreună cu el ved în toată făgia de tricolor spectrul iredenței și tradării de patrie, ca »se se intereseze în arsenalul din Viena, poate

că tricolorul acela e confiscat de unde de la iredentisti conspiratori în contra Austriei și păstrat drept corpus delicti spre a rectifica în tot momentul loviturile și prigonirile la cari sunt espusi Români din Austria și cei din Ungaria.

Din Austria. În ședința de Marți a reichsrath-ului a venit la ordine a zilei declarația moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, privitoare la căsătoria sa. Se credea, că se va naște vifor din acest incident, dar ședința a decurs relativ liniștit și raportul asupra declarației s'a luat la cunoștință. Din partea pangermanilor a fost atacat cu acest privilegiu protectoratului moștenitorului de tron, primit asupra reuniunii școlare catolice și a fost supusă la critică atitudinea lui contra mișcării cu devisa: „*Los von Rom*“. Tot cu această ocazie dep. **Kramar** (ceh-tiner) a declarat, că Cehii-tineri consideră de incompetent reichsrath-ul pentru a lua la cunoștință declarația moștenitorului de tron și apoi atacă pe pangermani, zicând despre Germania, că ea are lipsă de alianța noastră și că ea fără Austria ar fi statul cel mai izolat din Europa.

— Despre programul de muncă al reichsrath-ului se anunță, că s'a tăcut compromisul între partide, privitor la canalizări, regulare de fluvii și construire de căi ferate. Proiectele privitoare la aceste vor fi prezentate încă în sesiunea actuală.

Împăratul în Boemia. O depeșă oficioasă din Viena anunță, că împăratul va călători la Praga pe la mijlocul lui Iunie. În Praga va petrece câteva zile și apoi va visita orașele Leitmeritz și Aussig. Călătoria împăratului la Praga este una din vechile dorințe ale Cehilor. Ei de mulți ani au insistat pe lângă Monarch să le viziteze capitala, dar' înzădar. Acum dorința li-se împlinește.

Călătoria împăratului este una din concesiile guvernului Körber, făcută Cehilor, pentru a face capabil de muncă parlamentul.

APĂRAREA DREPTULUI DE LIMBĂ. În ultima adunare generală a orașului Biserica-albă, Germanii earăși au dat o probă strălucită, despre felul, cum trebuie apărat dreptul limbii lor naționale înscris în lege. Venind vorba despre spitalul, care este proprietatea orașului, reprezentantul Carol Steiner a întrebat pe primarul Fronius: Cum se face, că protocoalele în afacerile spitalului nu se redactează în limba germană, care e limba oficioasă a orașului, ci în limba maghiară?

Primarul a voit să se scuse cu aceea, că pentru autoritățile mai înalte e de lipsă să se ia protocoalele în limba maghiară. Cu aceasta însă Germanii — firește — s'au declarat foarte nemulțumiți, ear' reprezentantul Tobias Master a pretins, ca protocoalele să se redacteze și să se verifice numai în limba ce o pretinde legea: în limba germană, știută de toți.

In fața acestora primarul a trebuit să declare, că de aci înainte originalul protocoalelor va fi luat în limba germană și numai ca aclus se va face și traducere ungurească.

Ziarele maghiare fac ironie din lupta celor din Biserica-albă, cari nu vreau să lase nici cât negru sub unghie din drepturile lor.

Noi însă le zicem: Înainte, vrednici tovarăși de luptă!

Cu noi e dreptatea. A noastră va fi învingerea!

ALTEȚA SA ARCHIDUCELE FRAN-CISC FERDINAND ȘI PAPA. Ziarul berlinez „*Germania*“ publică o depeșă din Roma, în care se spune, că Pontificele roman a adresat Archiducelui Francisc Ferdinand o preagrațioasă scrisoare. Știrea e cu atât mai interesantă, cu cât salutul acesta al sfântului scaun papal îi vine Archiducelui chiar într'un timp, când din cauza cunoșterii protectorat este espus atâtor atacuri în parlamentul austriac.

DIN LUME.

Întâlnirea dela Abbazia.

În urma crimelor comise de Bulgari pentru acăpărarea Macedoniei, regele României și al Greciei au avut o întâlnire la Abbazia. Se vorbește, că pentru această convenire a lucrat și Împăratul nostru. După foile oficioase din București e vorba de un fel de alianță între România și Grecia, cari vor ave să lucre într'acolo, ca Macedonia să rămână și mai departe a tuturor naționalităților de-acolo, tăind pofta Bulgariei și a Sârbiei, cari ar dorî-o pentru ele. — Se înțelege, că nici Bulgarii și Sârbii, dar' nici Rușii nu privesc cu ochi buni la prieteneasca învoială, ce s'a făcut între acești doi regi.

Burii și Englezii.

Din Transvaal sosesc știri, că Burii, îndeosebi cei de sub comanda lui De Wett, desvoaltă tot mai mare activitate. Ministrii englezi continuă să țină pe la intruniri vorbiri, în cari laudă vitejia (?), răbdarea și alte însușiri minunate ale Englezilor.

China.

Plenipotențiații chinezi au făcut cunoscut ambasadorilor europeni, că primesc să plătească despăgubirea de 450 milioane taeli în decurs de 30 ani.

Englezii sătului de războiu.

»Adevărata cauză a războiului a fost dorința pătimasă a unor capitaliști bogați și influenți de a dobândi controlul asupra teritoriului care posedă cele mai bogate mine de aur din lume. Când lordul Salisbury a zis că noi (Englezii) nu cerem, nu rîvnim nici minele de aur, nici cuceriri de noue teritorii, acești capitaliști stăruiau pe lângă el ca să se retragă cuvintele. Numai ei singuri pot câștiga prin acest războiu îndelungat și nenericlit, dar' de ce Anglia, Marea-Britanie și imperiul britanic să continue lupta pentru ei? Aceasta este întrebarea, ce ar trebui să și-o pună pretutindenea toți alegătorii cari ougetă cu mintea să-nătoasă.

Vorbele acestea nu le zice vre-o gazetă dușmană Englezilor pentru barbarul războiu ce l-au întreprins pentru nimicirea libertății naționale a unui brav popor, ci chiar o foaie englezească, „*Daily News*“, care vîzînd cheltuelile cele mari aruncate în vînt, bătaia ce mereu o căpătă armatele engleze și desgustul poporului englez, nu mai poate ascunde adevărul.

Dintr'o socoteală făcută de ministrul de finanțe englez, Hicks-Beach, s'a vîzut că numai din 30 Octomvrie 1899 până în 30 Octomvrie 1900 — acum sîntem în Maiu 1901! — s'au trimis din Anglia în Africa 261 mii 374 soldați englezi și 173 mii 577 cai și catări. Soldaților le trebuie pe zi 358 mii chlg. de-ale mîncării, cailor și catărilor 470 de mii. Au transportat în Africa 122 milioane de patroane, peste 1 milion pușcături pentru tun, 50.000 lepedee, 865.000 plapome, 385.000 mantale, 715.414 bluze, 825.902 pantaloni, 827.000 cămeși, 897.976 părechi de ghețe, 16 milioane 470.000 ciorapi, 40.000 de șele și 140.000 hamuri. Războiul i-a costat până acum peste 4 miliarde de coroane, adică peste 4 mii de mii de mii!

Cît de sătul e poporul englez de acest războiu, se vede din ruginosul rezultat, ce l-au dobândit cu colectele pentru soldații din Africa. Unii din cetitorii noștri își mai aduc aminte de frumoasele colecte în bani și obiecte, ce am făcut noi în anii 1877/8 pentru soldații români, cari înfruntau urgia turcească pe câmpiile Bulgariei. Își vor aduce aminte și de aceea, că conducătorii colectelor au fost trași înaintea tribunalelor ungurești, pentru-că inima lor bătea pentru frați de un sânge. Ei bine, Englezii încă au încercat astfel de colecte, dar' s'au blamat înfricoșat. Au fost regimente, pe seama cărora nu s'au adunat fără câte o păreche, două de ismene și 3—4 părechi de mînuși! Alte regimente n'au căpătat nici atîta.

D-zeu nu lovește cu băta și chiar înăbușiți să fie bieții Buri de mulțimea Englezilor, acestia pace tot nu vor ave.

Români din Grecia.

Între cei-ce lucră mai mult la nimicirea națională a Românilor din Peninsula-Balcenică, sînt Grecii. În urma congresului dela Berlin, ținut după războiul româno-ruso-turc, puterile europene au rupt dela Turcia provincia Tesalia și i-au dat-o Greciei sub cuvînt, că e locuită de Greci. Adevărul e, că și provincia aceasta e locuită de frați de-ai noștri, Români, cari se ocupă cu economia de oi, apoi cu meseriile și negoțul. Jugul grecesc a înăbușit multă vreme ori-ce arătare națională a acestor frați. Simțul național al lor însă n'a adormit, căci de o bucată de vreme se vede printre Români din Tesalia un curent spre studierea dialectului lor și reînvierea sentimentelor lor naționale. Unul dintre ei, dl Belisarie Bira a îndrăznit să vorbească pe față de această idee în fața unor Români, într'o cafenea.

Atîta i-a trebuit unui oficer grec, Calimenopolos, pentru-ca să se repeadă asupra lui spre a-l omori.

Grecii fac acuși mare gălăgie de teama deșteptării Românilor din somnul cel de moarte, ba prefectul a orînduit o mulțime de prechisiții pe la diferiți Români, bănuindu-i și secestrând o mulțime de numere din vechea revistă apărută în dialect »Frațillia întru dreptate» sub direcțiunea marelui naționalist și luptător, bătrânul Urechia.

Vrednicul Român, dl Bira, protestând cătră regele Greciei într'o telegramă, se plînge și acuză pe oficerul Calimenopolos, care fără vre-un motiv 'l-a insultat înaintea unei imense mulțimi în »cafenea-ua centrală» din acel oraș, amenințându-l în același timp că 'l va omori. Dl Belisarie Bira zicînd că e Român și fidel supus al M. S. regelui George, cere dela M. S. satisfacție pentru ofensa ce 'i-s'a adus de oficer onoarei sale personale și ambiției sale naționale de Român.

SCRISORI.

O comasație scandaloașă.

Spermezeu, Maiu 1901.

Comuna noastră românească de mai bine de 28 de ani este bîntuită de o ciumă, care atîrnă deasupra capetelor noastre și tot mereu ne amenință cu pierire. Ciuma aceasta e comasația, ear' cei-ce au adus-o pe capul nostru sînt domnii proprietari din satul nostru.

Sînt 28 de ani de cînd cîțiva proprietari unguri din comună, în frunte cu un Beteg Kelemen, au pornit comasația. Spun oamenii mai bătrîni, că proprietarii au umblat cu ademeniri și pe la Români, făgăduindu-le, că de se vor învoi la comasare, nu vor avè să plătească nime din spese, ci acelea le vor purta toate domnii.

Într'aceea au murit cîțiva din proprietarii cari au cerut comasația, ear' cei cari au moștenit după ei nu 'și-au bătut capul cu ea. Astfel au zăcut scrisorile mai bine de 20 de ani în arhiva tribunalului din Dej, ear' noi eram veseli că am scăpat de o pacoste.

Cînd colo înainte de asta cu cîțiva ani ear' s'au pus domnii și au urgitat comasarea, și s'a pornit lucrul din nou. Acum au început să curgă nedreptățile. Anume locurile au fost măsurate și prețuite acum 28 de ani. De atunci s'au schimbat tare împrejurările: locuri, cari atunci au fost luate în o clasă mai bună, în decurs de 28 de ani s'au slăbit, ear' altele atunci slabe, prin sirguința celor ce le-au lucrat au fost îmbunătățite. Mai apoi de acum 28 de ani s'au făcut schimbări între proprietari. Cele mai multe locuri au trecut pe copii ori pe nepoți, în cartea funduoară însă e proprietar tot cel de acum 28 de ani. Astfel în nu mai mult decît 5 ani va fi lipsă de comasație nouă și toate cheltuelile de pînă acum vor fi înzădar, căci moșia împărțită la comasația de acum în 3 părți, trebuie să o împartă numai decît eară în 5, 6 și mai multe părți.

Dar' dacă chiar au vrut să facă comasație, trebuia să măsore și prețiască locul din nou după prețul și starea de azi a locurilor și să fie cu considerare la schimbările ce s'au făcut de atunci. Dar' asta o am mai trece cu ve-

derea, dacă nu ar fi alte necazuri și nedreptăți mai mari, cari ne umple inima de jale și de îngrijire pentru soartea noastră și a copiilor nostri, cari azi mîne vor rămîne pieritori de foame, cerșind mila celor din satele vecine.

Lucrul stă astfel:

După-ce s'a adus sentența în cauza noastră din partea tribunalului din Dej și după-ce sentența aceasta în unele modificări a fost aprobată și de tabla din Cluj și de Curia din Budapesta, inginerul actual Schneider József din Zălau a făcut plan de împărțire a locurilor și comisia a eșit la fața locului, ca să ne împartă noile moșii. Care ne-a fost însă surprinderea și amărăciunea cînd am văzut marea nedreptate ce ni-s'a făcut nouă micilor proprietari, în cea mai mare parte Români.

Contrar dispozițiilor din sentențele de mai sus, unde se zice apriat, că fiecare proprietar are să capete în locul arătorului avut earăși arător, ear' în locul pășunatului ori a pădurii avute numai pășunat ori numai pădure, ne-am trezit că cei mai mulți din noi în locul pămînturilor noastre bine lucrate, moștenite din moși strămoși, ne-am ales cu niște locuri cu păduri și tufișuri, încît multi din noi nu avem o brazdă de loc unde să eșim cu plugul, ca să ne câștigăm pâinea noastră și a copiilor nostri.

Tot în sentența tribunalului se zice apriat, că împărțirea are să se facă așa, că proprietarii mai mici au să capete locurile din apropiere de sat, ear' proprietarii mari mai departe de sat.

Cînd colo ne trezim că inginerul taie la toți proprietarii mari locurile mai bune din jurul satului ear' pe noi ne aruncă departe pe niște risipituri.

Toate aceste s'au făcut împotriva legii, împotriva judecăților aduse în numele M. Sale.

În contra nedreptăților acestora am folosit toate mijloacele ce ni-le dă legea. Avocatul nostru Dr. Vasile Pahone 'și-a dat toată silința și a mișcat toate petritele, ca să ne ajute, dar' pînă acum cu nici un rezultat.

Toată speranța ne-o legăm de rezultatul ce 'l va da cu ocaziunea autentificării lucrărilor inginerului.

Nu putem crede, că judecătorile mai înalte vor suferi încălcarea aceasta a legii și abaterea dela sentențele aduse de ele.

De altcum sîntem gata a ne apêra vetrile pînă la cele din urmă.

Vom merge în deputație la ministrul de justiție și de nu ne va face dreptate ne vom adresa și la Impêratul.

Deocamdată aducem lucrurile acestea la cunoștința publicului român, ca să afle frații despre necazurile noastre.

Plugarii din Spermezeu.

Institutul Otteteleşanu.

Ni-se trimite spre publicare următoarea publicațiune: Cu începerea viitorului an școlar 1901—1902 se vor primi șesesprezece eleve în institutul de fete dela Măgurele, fundat de Ioan Otteteleşanu și înființat de Academia Română, sub înaltul patronaj al M. S. Regelui, cărora li-se vor da, conform dispozițiunii testamentare a răposatului

fundator, o creștere casnică și instrucțiunea cuvenită unei »bune mame de familie, fără pretensiuni sau lux».

Cursul va fi de 5 ani, în timpul cărora elevele vor avè toată întreținerea în institut.

Sînt admise în institut copile născute din *părinți români săraci*, pe deplin sănătoase, cari pînă la 5 August 1901 au implinit 12, dar' încă nu 14 ani, au pregătirea ce se dă în școalele primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7. Candidatele cu clase secundare au să prezente certificatele de clase secundare, avînd media cel puțin 6.

Două surori sau două verișoare primare nu pot fi admise în institut.

Părinții elevelor ce vor fi primite în Institut nu pot să-și iee fiicele desfințele sîrbători ori pe timpul vacanțelor în familie, și direcțiunea își rezervă dreptul de a le da ori nu voe elevelor de a petrece în familie de vacanțe.

Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — pînă la 5 August 1901 — cererile însoțite de act de naștere, act de vaccinație, act de paupertate în care se va arăta și numărul copiilor și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la Academia Română (calea Victoriei nr. 135), pentru comisiunea fundațiunii Otteteleşanu, care, esaminînd actele și luînd informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele ce îndeplinesc condițiunile mai sus precisate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea-ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țerilor române.

Concurențele cari nu sînt din România se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școalele similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot pînă la 5 August, cererile însoțite și de atestat medical.

Resultatele examenului se vor supune, dimpreună cu toate actele, printr'un raport, Augustului protector al Academiei Române, Maiestății Sale Regelui, cărui li aparține a decide în privința primirii.

Esamenenele se vor face în localul Academiei, la 9 Septemvrie 1901.

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Intrunire agricolă.

— Avis. —

Subscrisul comitet central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului» va ținè *Duminecă, la 19 Maiu n. a. c.* în comuna *Cichindeal* (cerul Nocrichiului) o

intrunire agricolă,

la care se va vorbi despre diferite afaceri economice și cu deosebire se va insista asupra însemnătății însoțirilor de credit sîtești după sistemul Raiffeisen.

Ne luăm voe a invita la această intrunire pe toți membrii și spriginitorii reuniunii noastre.

Sibiiu, 11 Maiu n. 1901.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului».

Dem. Comșa, V. Tordășianu,
pres. secretar.

TABACUL.

Tabacul (tutunul, duhanul) este unul dintre veninurile de plăcere, cu care s'au obicinuit mai tare oamenii de pe tot tologolul pământului. Sînt înspăimîntătoare sumele de bani, ce sînt prefac în fum, și mari sînt și stricăciunile, ce le cauzează mai ales pentru sănătatea tinerimii și a oamenilor slabi de constituție. Tabacul conține adecă un venin foarte tare, numit după descoperitorul lui, francezul Ioan Nicot, *nicotină*. Cât de tare e veninul acesta, se vede d. e. de-acolo, că suflînd cu o țevă de 4—5-ori fum de tutun peste laptele dintr'o farfurie și dîndu-l unui cățel să mănînce, acesta amețește ca trăsmit. Cîteva picături de nicotină, estrasă din tîbac și dată unui animal mai mic, îl omoară. Fumătorii înșiși știu, cîte necazuri îndură pînă să se obicinuiască cu el. Mai ales tinerimea își cîștigă drept dar dela tabac tremurarea mînilor și picioarelor, lăcrămarea ochilor, stricarea stomacului, tusă, cataruri de plumăni, slăbirea nervilor etc. Un doctor englez a învățat 5 cățele de-ale lui să fumeze. Urmarea a fost — abstrăgînd dela alte urmări, că cățelele fătau căței tot mai puțini, pînă-cînd ajunseră la unul. Concluziunea și-o poate trage fiecare.

Patria tabacului este America. Cînd a debarcat Columb în 12 Octomvrie 1492 pe insula Guanahani, nu se putură mira din destul vîzînd pe indigeni învîlînd niște iarbă uscată într'o foaie de cucuruz, aprinzîndu-o la un capăt și slobozînd apoi fum pe gură și pe nas. O sucitură de acestea o numiau *tabaco* și de aici i-a rămas și numele la cele mai multe popoare. Spaniolii au adus frunze și semințe de tabac în țeara lor, unde s'a cultivat la început numai prin grădini ca floare și ca plantă de leac. Îndeosebi ca medicină și-a cîștigat un renume, care a umplut Europa. Se credea adecă, că tabacul vindecă durerile de cap, de stomac, de dinți, ba în curînd ajunse să fie leac contra tuturor boalelor.

În Franța se folosea tutunul la început trîgîndu-l pe nas, îndeosebi preoțimea, prin care a ajuns și în Italia, unde-i ziceau *erba de Santa Croce*

(iarba de sfînta cruce). În Italia se rîspîndi trasul pe nas al tutunului așa de tare, încît preoți și mireni îl foloseau chiar și în biserică în decursul slujbei. Papa Urban al VIII., vîzînd abuzul cel mare, ce se făcea cu tabacul, a afurisit în a. 1624 pe toți cei-ce-l vor mai folosi. În urma acestei afurisenii s'a pornit o goană înfricoșată în contra iubitorilor de tabac. În Spania au fost în a. 1692 zidiți de vii 5 călugări, pentru-că au fumat noaptea ascunși în podișorul bisericeii; în Șveția trebuiau să plătească mari pedepse bisericesti; în Rusia îi bătea cu cnutul și-le tăia nasurile. Dietele din Transilvania, ținute în anii 1670, 1683, 1689 și 1697 încă au pus pedepse aspre pe cei-ce vor îndrăzni să folosească, în ori-ce formă ar fi, tutunul adus la noi de episcopul Pavel Bornemisza încă din anul 1568. Și în țările mohamedane era vai de fumători: Sultanul Murad al IV. umbla cu hoherul în toate nopțile prin Constantinopol și pe cel-ce-l afla noaptea cu tabac, pune de-l omora numai decît. În Persia zdrobiau mînilor și picioarelor soldaților prinși cu luleaua.

Toate goanele acestea n'au putut însă să scoată tabacul din lume, adecă din gura și din nasul pătimașilor. Însuși Papa dela Roma, Benedict al VIII., care trîgea cu patimă tutun pe nas, retrase afurisenia făcută de antecesorul lui. Vîzînd guvernele, că nu pot abate pe oameni dela tabac, au încetat cu pedepsele, dar' în schimb au pus dări mari pe el sau chiar l-au monopolizat. Cei dintăiu, cari l-au declarat de monopol, au fost practicii Venețieni în anul 1657. În 5 ani au încasat din arînda acestui monopol 46 000 galbini. Pe Venețieni i-a urmat Franța în anul 1674, apoi Anglia și alte state. În Anglia însă a trebuit în curînd să se șteargă monopolul din cauza nemulțumirii generale a populațiunii. La noi s'a introdus monopolul numai în jumătatea a doua a secolului trecut. Cu ce dragoste a fost întimpinat de populațiune, pot povesti mai bine finanții.

Producțiunea tabacului e uriașă. În America-de-nord cîmpurile cultivate cu el dau o recoltă anuală de aproape 3 $\frac{1}{2}$ milioane mîji metrice, în Germania de

1-1 mil., în Austria de 100.000, pe insula, Cuba de 600.000 etc. Ce venite colosale trag statele de pe pielea fumătorilor ne putem face o idee, dacă considerăm, că în anul 1900 s'au fumat în Ungaria tabac sub diferite forme în valoare de 102 milioane 68.380 coroane, aproape 6 cor. de fiecare suflet din țeară. Țigări obicinuite de trafic s'au fumat 492 mil. 295.444 bucăți. Țigarete „hölgy“ s'au fumat peste 360 mil., »drama« 250 mil. Venitul pentru stat a fost anul trecut cu $\frac{3}{4}$ mil. cor. mai mare ca în 1899.

Cel mai bun tabac e cel nefumat. Urmează apoi cel-ce are mai puțină nicotină, cum sînt țigările veritabile de pe insula Cuba (2% nicotină). Acestea sînt însă așa de scumpe (cumpărate pe loc costă miia din cele fine 1900 cor.), încît puțini muritori și-le pot cîștiga. Tutunul din Europa, fiind mai bogat în venin, trebuie anume pregătit, ca să-l curețe deoparte a nicotinei și să i de un gust și un miros, care să samene cu al tabacului din America. În scopul acesta se țin foile cîteva zile într'o soluțiune de peatră de vin și salitră, apoi uscate se parfumează cu o zamă compusă din foi de lurben, porumbele, coriandru, stafide, coajă de cascarilă, storax, vin, cognac etc.

Mai puțin stricăcios sănătății e tutunul fumat din o lulea (pipă) cu țevă lungă. Cei-ce fumează țigări, trîgînd funul chiar în plumăni, lucră numai în interesul sănătății lor, dacă fumează cît mai puțin și și atunci să folosească țigărete (șpiț) lungi, ca o parte cel puțin din zgura tutunului să rămîna pe țevă. Cea mai scărboasă și mai nesănătoasă folosire a tutunului e mestecatul în gură și ținerea de băgău.

Pentru comercianții noștri.

În comuna Labasintzi (cercul Lipovei) se caută un neguțetor român. Respectivul poate să-și ocupe locul dela 1 Iunie nou a. c., avînd în mijlocul comunei locuință spațioasă, grădină și dreptul de cărcîmar. Doritorii au să se adreseze de-adreptul dlui George Suci, pădurar erarial u. p. Sistárovecz, (per B. Lippa).

Alegerile.

— Dialog —

(Urmare și fine)

George. N'ai ce te mira, mîi Andreiu, că așa a fost el de cînd îl știu eu. La ei în sat n'a rămas nime necăsnit și nebatjocorit de el. Și apoi cîți oameni au umblat cu capetele sparte de el, asta nici el singur nu 'ți-o știe spune... Doară chiar păcatele astea or întocmit așa, ca el să ajungă la sapă de lemn și să se roage mîne-poimîne tocmai de aceia, pe cari el i-a căsnit și bătut!

Andreiu. Auzi, mîi George, prost el, dar' și mai prost cei-ce l-or băgat în slujbă!

George. Așa zic și eu!

(Din depărtare s'aude strigînd: nu-l lăsați, mîi, nu-l lăsați, că eaca îl duc, să voteze cu ei!)

Andreiu. Ce s'aude, mîi George?

George. D'apoi nu știi? E alegerea de membrii la congregație.

Andreiu. E, drept ai! De acolo vine și bețivul ăsta!

George. De acolo da!

Andreiu. Și ce sbierătură s'auzi mai nainte?

George. De bună-seama cineva a prins vr'un alegător și-l duce, ca să voteze cu ei, ear' ceialalți nu-l lasă.

Andreiu. Hm! Îi prinde ca șutarii canii!

George. Da, amărîții de ei, ca pe niște animale.

(Un corțes se apropie de ei.)

Andreiu. (Încet). Cine-i ăsta?

George. Corțes!

Andreiu. Așa?

George. Numai taci și nu zice nimica!

Corțesul. Bună ziua!

George și Andreiu. Mulțumim dumitale!

Corțesul. Da dumnea-voastră ce stați aci și nu mergeți la aldămaș.

George. Ce aldămaș?

Corțesul. D'apoi azi e alegere de comitai la varmeje!

George. Cum, și ăștia se aleg cu aldămaș?

Corțesul. D'apoi, care are dă, care nu, nu dă! dar' să știți, că nici n'o fi ales! Asta i-o spun eu!

George. Rău destul!

Corțesul. De ce!

George. D'apoi, că doară nu sîntem dobitoace, ca să ne cumpere cineva cu banii și cu beuturile. Și apoi cel-ce te cumpără, nici nu te cumpără, ca să-ți facă ție bine, ci ca să-ți pună jugul în grumazi. Noi voim însă să alegem oameni, cari lucră spre binele nostru, al tuturor!

Corțesul. Ha, ha, ha!... Bună vorbă! Dar' tot e mai bună ori mai bine știți voi, un păhăruț, două de răchie la mîsea! Și apoi cînd colo, cînd ai să plătești — știi — porția, ori să-ți meargă pruncul cătană, fibriul, notarășul și judele se mai uită și eaca-asa! (se uită printre degete).

George. Rău destul! Nu de aceea îi plătim noi pe ei, ea la un i să le fie mumă, ear'

Adunări învățătorești.

Munții-Apuzeni, Maiu n. 1901.

Cred, că nu voi abuza de bunăvoința on. redacțiunii, când îmi permit cu tot respectul a vă raporta pe scurt despre decursul adunării de primăvară a învățătorilor din despărțământul Indolului ținută la 28 Aprilie st. n. a. c. în școala conf. gr.-cat. din comuna Muntele-rece, o comună mică situată chiar sub poala Muntelui-mare. Tot în această comună s'a ținut și sinodul de primăvară al preoților din acest tract protopopesc.

La 8 ore a. m. s'a început serviciul divin celebrat de veteranul paroch local, cu asistența Onor. Domn Nicolae Petruția, preot în Belioara; — la signalul dat de campana cea mare din turnul bisericii, învățătorii în corpore intră în biserică, care toată bine era indesuită de lume multă din loc și jur; — la finea serviciului divin zelosul și vrednicul preot Nicolae Petruția, amicul cauzelor școlare, a ținut o predică foarte instructivă și avântată asupra actului solemn, arătând poporului scopul întrunirii de astăzi în acea comună. Cântările au fost bine executate exclusiv numai din partea corului învățătoresc din acest tract, care asemenea mult au delectat pe cei prezenți.

După serviciul divin docenții însoțiți de lume multă de popor, în frunte cu Spectabilul Domn Teglás István, inspectorul școlastic din Turda și cu un alt oaspe, N. Tulady, directorul școlii de stat din Iara, a căror prezență a făcut impresiune foarte plăcută asupra adunării, din nou intră în sala școlii gr.-cat. dimpreună cu susmenționații domni preoți. La 1/2, 11 ore a. m. vrednicul președinte Ilariu Popescu, învățător în Hășdate, prin o cuvântare bine potrivită, arată însemnătatea reuniunii, precum și sublima misiune ce trebuie ca să caracterizeze pe un învățător, rugând pe toți să fie unul fiecare la postul seu, — declară ședința deschisă.

Din obiectele mai însemnate puse în programul zilei, mă restrâng la cele mai marcante, ș. a.:

Învățătorul local Georgiu Ștef a ținut prelegerea practică cu școlarii din anul, VI intuițiuni în limba maternă și

maghiară despre »Găină« care după puține observări s'a declarat din partea factorilor competenți de bine reușită. A disertat învățătorul Gavriil Mercean și așa pe rînd s'a executat toate punctele espuse în programul respectiv.

De membri ordinari noi s'au mai înscris: Grigoriu Vêrtan, corator primar bisericesc și Simeon Felea, primar, ambii din Muntele-Băișoarei, cari au și achitat taxa de 4 cor. Observ, că acești doi frunțași români, sînt amicii cei mai mari ai agențelor școlare pe cari astăzi îi salutăm în mijlocul nostru de adevărați ortaci de luptă. D-zeu îi fie la mulți ani.

Locul pentru ținerea adunării de toamnă s'a designat în parochia Surduc.

La 1 oră p. m. presiidiul mulțumește tuturor celor întruniți pentru ținuta lor cea esemplară; ședința o declară de închisă.

Apoi a urmat prânzul comun la masa bine aranjată a vrednicului de toată lauda Grigoriu Vêrtan, unde cu toți bine am fost povățuiți. În decursul prânzului nu au lipsit nici diferitele toast. În fine masa s'a ridicat, eară noi ne-am depărtat pe la ale noastre, ducînd cu noi o frumoasă suvenir, dorind ferbinte de-a ne întâlni la proxima adunare.

Cu durere, că din tot tractul protopopesc numai pe susnumiții domni preoți i-am putut saluta în mijlocul nostru.

Mgo.

PARTEA ECONOMICA.

Cultura legumilor.

Cu cât într'o economie se cultivă mai multe ramuri laterale economice, cu atât se înmulțesc mai tare și izvoarele de câștig ale aceleia. De aceea cu drept cuvînt se aseamănă economiile cu rîurile curgătoare, în cari cu cât se varsă mai multe rîuri laterale, cu atât se fac mai mari și mai puternice și din contră: cu cât acele sînt mai lipsite de rîuri laterale, cu atât rămân mai mici, sau că une-ori chiar și seacă pe timpul secetelor mai îndelungate.

gură de rachiu, ca pe urmă să și pună gujba n'grumaz. Și încă socotește, mîi, să îndrăznească mișelul să vină, ca să ne cumpere și pe noi! Da ce gîndește el, că și acum sîntem ca mai de mult, când cunoșteam școala numai după nume? Ori crede, că și noi ne vindem pielea ca și ei?

George. Lasă-i, frate, că nu pot să-i sufer înaintea ochilor mei! Când îi ved, par'că ved pe ucigă-l crucea. Mă duc! Dumnezeu cu tine!

Andreiu. Și cu tine, mîi George!

Andreiu, (singur). Doamne Dumnezeul meu, oare cînd vor deschide și rătăciții ăștia ochii, ca să vadă calea cea greșită, pe care au apucat cu prostia lor. Va sosi oare, Doamne sfinte, și ziua aceea, cînd vor ști și ei prețu mai mult lumina, învățătura, carea îi va duce pe calea mîntuirii. Că, Doamne, Doamne, mulți rătăciți de acestia sînt în lume!... Ei, nu-mi perd eu nădejdea... că Românul are șapte vieți în pieptu-i de aramă!

I. G.

Unul dintre ramurile laterale economice, cari pe lângă aceea, că ne-ar pute da mijloacele de nutrire în decursul anului întreg, ne-ar mai pute sporî în anumite casuri și isvorul de câștig în bani, este fără îndoială și cultura legumelor. Aceasta este de o însemnătate deosebită, cu deosebire la noi, unde fără ceva legumă abia am pute posti cele patru posturi, apoi Mercurile și Vinerile de peste an.

Și pe lângă toate acestea, cultura legumilor la noi pe unele locuri abia este la începutul dezvoltării sale, abia se cultivă pentru trebuințele casnice, ba sînt anumite locuri, unde nici pentru casă nu se cultivă, ci anul întreg se mai cumpără și acelea pe bani, ca cînd la noi s'ar strica sau mucezi banii pe fundul lăzilor.

Ba că legumile pe la noi nu se fac din cauză, că pămîntul e prea rău și sterp, ba că nu mai ajungem de lucrul de casă și de cîmp, ba că teacă, ba că pungă, cum se zice; econoamele noastre își lasă grădinuțele sau grădinile lor une-ori destul de largi de le umple buruienile, în loc de a cultiva legumi în ele.

Nu așa fac econoamele de prin orașe și din apropierea acelor. Acestea avînd o școală mai bună ca cele de prin unele sate, apoi știind prețu mai bine legumăritul, știu scoate din câte o grădină de legumi atâtea parale, încât mulți economi nici după plug nu pot arăta un venit așa de mare.

Dar' să mergem ceva mai departe dela orașe și să ne oprim în oare-care comună săsească, apoi să ne uităm, că cum cultivă econoamele de sas legumile? Cultivă ele numai atâtea legumi, câte cred, că le vor fi de ajuns pentru trebuințele casnice? — Vorbă să fie! Acelea cultivă atâtea legumi, încât anul întreg mai au și de vînzare, anul întreg le vedem cu căruțele încărcate mergînd la orașe, de unde aduc une-ori tot atâtea parale, ca și bărbații lor de pe bucatele vîndute.

Par'că econoamele de sas nu lucră și la cîmp, ca ale noastre; par'că ele trăesc în altă țeară, de pot cultiva atâtea legumi. Ba lucră zău! De multe-ori țin ziua întreagă de coarnele plugului alătura cu bărbații sau servitorii

Gluma Țiganului.

O vreme grea cu ploaie, fulgere și trăsnete a prins odată pe un biet faraon pe cîmp departe de sat. Nu departe vede o căpiță mare de fîn, la care începe a fugi cu limba scoasă. După-ce s'a vîzut la adăpost, a zis: tună Doamne și trăsnește, numa-n cap nu nimerește. Un Român, care sta de cealaltă parte a căpiței, a auzit ce a zis faraonul și prinzînd furca de lângă el se ridică tiptil și mac! în capul ciocriului.

— O Doamne! zise Țiganul spăriat, — eu numai cît am glumit și tu îndată m'ai și trăsni.

GLUME.

Cumpărătorul: Aș voi să cumpăr o găscă grasă...

Negustorul: Scusați un moment, îndată vine nevastă-mea.

la alții ciumă. Ei trebuie să facă dreptate-turora deopotrivă!

Cortezul. Noa, și ășta-i buiguit de popa, ori de dascălul!

Andreiu. Ba buiguit ești tu și spiritușul din tine!

Cortezul. Ba buiguiți sînteți voi, că vă lăsați duși și de unul și de altul, fără să vă țipe câte ceva în gură!

George. Știi ce, nu-mi bălicări atâtea, ci te cară pe unde ai venit!

Cortezul. Tu-mi poruncești?!

Andreiu. Noa, cară te odată, ori te duci cum nu-ți place!

George. Afară de aci!

Cortezul. (Se scarpină în ceafă, privește într'o parte și zice încet: aici nu-i de mine). Ducu-mă, ducu-mă și vă las... (pleacă).

Andreiu. Iute te cară! (il împinge de spate).

George. Vezi, acolo e locul netrebnicilor!

Andreiu. Vezi-i, frate, cît sînt de mișei, să și vîndă ei dreptul lor pentru o

lor, pe când la noi așa ceva se întâmplă de tot rar. Dar' deși trăesc aici alături cu ale noastre, au avut și mai au și acum o școală mai bună ca ale noastre. În școala aceasta au învățat ele ca să-și știe vinde legumile lor nu numai prin orașe, ci să mai umble cu ele și pe sate; să adune ouăle și slămina dela ale noastre pe câte o coșită de ceapă sau câte o găoace de nucă de sămânță de legumi, ear' ale noastre să mănânce ciapă și fasole...

— În anul 1896, când și-a ținut despărțământul »Asociațiunii« din acest comitat, adunarea sa generală în comuna Porumbacul-inf., într'o disertațiune populară am atras atențiunea celor prezenți asupra acestei nepăsări, ce se poate observa pe unele locuri la o parte din econoamele noastre. Toți m'au aplaudat pentru alegerea nimerită a disertațiunii. Ba în urma acestuia pare-mi-se, că s'a votat și două premii de câte 10 coroane pentru econoamele de pe teritoriul acestui despărțământ, cari vor pute arăta cele mai multe și mai frumoase legumi în grădinile lor.

Ce credeți, că de atunci doară se cultivă mai multe legumi? Vorbă să fie! Că ce vezi ici-coalea câte o grădină mai bine cultivată cu legumi, grosul tot așa stă de nepăsător ca și mai nainte. Multe econoame de ale noastre mai bine stau cu ciasurile fără de nici un lucru pe uliță în povești, decât să-și vadă de economia lor de casă sau grădină, ear' dacă le întrebă când cumpără ceapa și semințele de legumi pe ouă, slănină sau bani, că n'ar fi mai bine, să le prăsească ele prin grădinile lor, îți răspund cu ușurință: »când voiu ajunge pe ăstea câteva ouă sau cruceri, tot așa de săracă sunt!«

Pe unele ca acestea să le lăsăm până când le va sufla Arhangelul cu trimbița din cer, ca să se mai deștepte, ear' acelea, cari nu voesc să fie espuse risului și batjocurii lumii, să cultive bărbătește la legumi, nu numai pentru trebuințele casnice, ci chiar și de vânzare. Pentru acestea din urmă, atragem atențiunea, chiar acum la începutul primăverii asupra unor recerinte, ce trebuie observate la cultura legumelor.

Precum sămănăturile sau bucatele dacă se cultivă mai mulți ani de-arîndul pe unul și același loc, una și aceeași specie de bucate, după un timp oarecare nu mai pot da roada convenită, din cauză că se împuținează materiile nutritoare din pământ, așa și legumile, dacă se cultivă una și aceeași specie pe unul și același pământ, mai mulți ani de-arîndul, dela un timp nu mai pot da rodirile convenite.

La cultura legumilor în mare, lucrul de căpetenie este ca tot pământul să fie împărțit în anumite table mai mari, ba în anumite table să fie chiar rigolat și așa să urmeze unele după altele pe rînd, din an în an.

Pentru cultura legumilor, tablele trebuie săpate și gunoite totdeauna de toamna, de oare-ce prin înghețurile și desghețurile de peste iarnă, pământul se derege într'un mod vedit, afară de aceasta nici buruienile nu se mai fac printre legumi într'un număr așa însem-

nat, de oare-ce le degeră rădăcinile peste iarnă. Dacă nu s'au săpat tablele de toamna, atunci se pot săpa și primăvara.

Unele legume sug din pământ dintr'un fel de materie nutritoare, cum le grăsimă, sarea, varul, ferul, zahărul ș. a. mai mult, ear' altele mai puțin, prin urmare cultivând de pildă ciapa mai mulți ani de-arîndul în unul și același pământ, sugă toată dulceața din acela și dela un timp începe a se pipernici și a se face tot mai măruntă, așa că în cele din urmă nu mai poate produce rodirile așteptate, pe când înlocuindu-o an de an cu altă legumă, poate produce totdeauna rodiri îmbelșugate.

Unele legume cresc și se desvoaltă mai bine în gunoiul proaspăt, altele în cel putred sau descompus, ear' altele, mai puțin alegătoare, cresc și se desvoaltă destul de bine și fără gunoiu.

Intre legumile, cari se pot cultiva în gunoiul proaspăt, se numără mai toate legumile, cari se pun în cuiburi, precum sunt: crastaveții, pepenii, bostanii, cartofii ș. a.; între legumile, cari se pot cultiva în gunoiul putred și găinațul paserilor se numără mai toate legumile, cari se seamănă din mână, precum sunt: sălatele, verzele, ciapa, ardeiul, pătlăgelele ș. a., ear' între acelea, cari se pot cultiva și fără gunoiu numai pământul să fie bun și gras, se numără mai toate legumile rădăcinoase, precum sunt: morcovii, ridichile, pētrânjeii, sfecelele, hreanul ș. a.

La cultura legumilor în mare, tot pământul trebuie împărțit în patru table mai mari: tabla verzelor, sălatelor, rădăcinoaselor și a păstăioaselor. Schimbarea sau rotațiunea aceasta a legumilor se mai recere încă și din acel punct de vedere, ca acelea să nu se poată corci unele cu altele, ci să rămână fiecare soiul cât se poate de curat. Aceasta se poate ajunge numai atunci, când cele înrudite între sine se vor cultiva la o depărtare convenită unele de altele.

Corcirea legumilor se întâmplă mai cu seamă atunci, când la stringerea semințelor pe toamnă, nu se pun și însemnează fiecare soiul deosebit, din care cauză apoi primăvara cu prilejul sămănăturii, prin necunoașterea acelor foarte ușor se pot amesteca. Se întâmplă uneori, că pe lângă toată schimbarea legumilor dintr'un pământ într'altul, după un șir de ani să nu mai rodească. În asemenea casuri pământul capătă un anumit morb, de care nu se poate scăpa în alt mod, decât supunându-se câțiva ani de-arîndul culturii bucatelor.

Sunt anumite legumi, cari se fac mai bine în locul întreg, în țeline, precum sunt: pepenii și bostanii; sunt apoi altele, cari iubesc mai mult un pământ răven și afenat, precum sunt: ceapa, sălata, crastaveții, pătlăgelele și ardeiul. De altcum s'a constatat, că mai pentru toate legumile se recere udatul măiestrit (irigarea) pe timpul căldurilor mai mari de peste vară, după-cum vedem, că fac Sârbii și Bulgarii, cari se ocupă înadinsă cu cultura legumilor în mare.

Ioan Georgescu.

Esposiția de animale dela Periş (România).

(Raport special al »Foi Poporului«.)

Cu o vedită nerăbdare așteptam ce administrația domeniului coroanei organizase la Periş și nerăbdarea ne era justificată, căci doream să vedem cum sunt produșii eșii din taurii Algau ai administrației și vacile țărănești.

Esposiția a avut loc în ziua de 23 Aprilie, lângă lăptăria dela Periş, deci lângă gară. Frumos aranjată de funcționarii domeniului Cocioc; țeranii veniți în haine de sărbătoare, copiii școlii din Cocioc, în frunte cu învățătorul lor, au primit cu urale și cântece pe domnul Ioan Kalinderu, care cu trenul de 8¹/₂ dimineața a sosit. Primarul comunei Cocioc în câteva cuvinte a arătat cât de mândru se simte, că încă odată îi poate mulțumi în numele satului; la care dl Kalinderu într'o limbă cu adevărat românească, a spus în auzul tuturor că atât timp cât va trăi, gândul și activitatea sa nu va fi decât la locuitorii satelor.

Deși nu se făcuse nici o invitațiune, totuși au venit dela București câteva persoane care se interesează de asemenea bune îndrumări.

După-ce dl Kalinderu a stat la vorbă cu copiii și copilele ce venise într'întimpinarea sa, ne-am îndrumat cu toții spre esposiție. Era frumoasă, prin aranjamentul seu și era și mai frumoasă prin faptul, că locuitorii din Cocioc, Brătulești, Bălteni, Piscu etc. și-au adus vacile cu viței produși ai taurilor administrațiunii.

Esposiția de vite de pe domeniul coroanei Cocioc, pentru cei care știu ce însemnează o esposiție, a fost importantă din două puncte de privire:

1. S'a dovedit că cea mai mare parte din vițelii de ¹/₂, sânge Algau erau buni, mult mai largi ca forme.

2. S'a văzut nisuița bună, folositoare ce o are administrația domeniului coroanei.

Acî, la esposiție, toți câți eram respiram liber, căci între noi se stabilise o legătură intimă, prietenească, nu eram într'o atmosferă oficială, unde nu poți grăi decât oficial și unde nu poți spune tot ce ai pe inimă. Din contră, cu toții eram entusiști, căci cu toții prevedeam bunele roade ce le va da esposiția.

Juriul esaminător s'a compus din d-nii Dr. Filip, profesor de zootehnie, inginer-agronom A. Oncanu și primarul comunei Cocioc.

S'au esaminat și clasat mai întâiu vacile cu viței, cărora li-s'a dat 18 premii, pe urmă junincile, junci și boi de muncă, pentru cari s'au distribuit alte 22 premii.

După clasare și după-ce dl Kalinderu a dat câteva povețe înțelepte locuitorilor, s'a procedat la împărțirea acestor premii.

Dintre cele mai frumoase juninci espuse au fost ale dlui N. Condurache și dlui Bunescu, învățător din comuna Piscu; bine înțeles însă, că aceste juninci au fost hors-concours (n'au primit premiu).

La ora 11¹/₂, totul era terminat, țeranii mulțumiți au plecat pe la vetrele lor cu gândul să mai ia și la anul premii; ear' noi ne-am luat drumul spre București, ougetând la faptul cât de bine s'ar îndruma îmbunătățirea vitelor din țeară.

dacă cei însărcinați cu asemenea chestiuni ar fi mai practici.

Asemenea expozițiuni se vor ține pe fiecare domeniu al coroanei, deci expoziția dela Peris se ne serve de pildă.

Nobilitatea (altoirea) unui stup.

Altoire la stupi? se vor întreba mulți stupari practici. Da, și eacă cum o înțelege asta un preot german, cunoscut în multe țeri ca stupar pătit.

Am pătit une-ori, de câte-un stup nu producea miere destulă, cu toată grija, ce-i-o dam. Stupii vecini lucrau la faguri, cărau miere, erau scurt zis într'o mare activitate, pe când albinele din stupul cu pricina sburau rar și aveau fagurii goți. Credeam la început, că având o matcă nouă se vor schimba înspre bine, dar lucrul a rămas tot așa. Atunci am venit la ideea să nobilitez stupul, cum nobilitez și un măr, care nu-ți dă roadă bună.

Nobilitatea se face în modul următor: Îndată-ce știm, că avem celule de matcă acoperite (așa dară pe timpul roitului), căutăm regina stupului celui slab; la coșnițele mobile e asta ușor, la cele vechi va trebui să scuturăm albinele afară și când vor începe să între eară în lăuntru, prindem regina, pe care un ochiu cât de cât deprins o cunoaște ușor. Îndată după îndepărtarea acestei regine, îi punem o celulă cu o regină aleasă dintr'un stup, despre ale cărui albine știm sigur, că sunt bune de miere. În felul acesta ne-am asigurat pentru viitor o prăsilă bună.

Stropitul contra peronosporiei.

Părțile de metal dela aparatele de stropit se tocesc curând. În cazul acesta stropirea nu se mai poate face regulat și e lipsă de reparaturi. La aceasta se ne gândim bine, când cumpărăm mașina de stropit, căci cumpărând ieftin, cumpărăm rău. Cel mai bun metal pentru stropire e arama, de aceea recomandăm tuturor să-și cumpere stropitoare de aramă.

La improșcat se îndreptăm raza astfel, ca să ajungă fluiditatea într'o formă pe fața tuturor frunzelor. De aceea stropim numai după-ce frunzele își au poziția lor statornică.

De câte-ori umplem stropitoarea din nou, scuturăm bine vasul, — în care păstrăm fluiditatea. Isprăvind cu stropitul, golim stropitoarea și o spălăm bine cu apă.

La stropit se nu cruțăm fluiditatea, improșcând cât de multă. În orele, când căldura e mare, nu stropim, căci evaporază prea mult.

SFATURI.

Influența diferitelor nutrețuri asupra calității cărnii. În privința aceasta s'au făcut de economiștii următoarele constatări: Pentru de-a căpăta cărnați fini, cel mai bun nutreț e orzul curat, pentru șuncă, cucuruz sau orz și zăr, pentru slănină grăunțe, îndeosebi orz. Cucuruzul singur nu dă carne bună.

Folosul florilor din casă. Unii economiști și econoame au bunul obicei de a ține și a crește flori în anumite vase

pe ferestrele din casă. Florile acestea sunt de un folos deosebit. Deoparte înfrumusează ferestrele din locuință, de altă parte aburează anumită cvantitate de apă, care improspetează aerul din locuință. S'a constatat, că fiecare frunză de o mărime mijlocie aburează (răsufală) dela 1—2 grami apă pe zi. Astfel o floare ceva mai mare, poate să abureze dela o jumătate până la un litru de apă pe zi, ear' pomii și arborii mai mari pot să abureze și până la o veadră de apă. De aci ne putem explica apoi foarte ușor, pentru ce aerul prin grădini, aleiuri și păduri este așa plăcut pe timpul secetelor îndelungate, fiindcă conține o mulțime de aburi de apă. Din cauza aceasta se plantează și cele mai multe piețe, strade și drumuri cu arbori, ca să improspeteze aerul. Economiștii, dar' cu deosebire econoamele noastre, vor lucra foarte înțelepțește, dacă vor ține câteva oale de flori pe ferestri, fiindcă unii economiști și econoame și așa nu prea au obiceiul de a deschide în toată ziua ferestrele la locuință, ca să ese aerul cel stricat din casă și să între de cel bun și proaspăt de afară.

Petele de muște. Toate poleiturile: cadre, policandre, ciasornice de părete, sunt cu atât mai mult espuse de a fi pătate de muște, cu cât ele sunt atrase de luciul acestor lucruri.

Trebuie deci la începutul verii să fie ușor unse cu unt de dafin.

Această vâpșea păstrează poleiala și gonește muștele.

Spre a se curăți aceste poleituri pătate trebuie să le frecăm cu o perie moale muiată în următorul amestec:

Apă de Javel 4 părți.

Albuș de ou 3 părți.

Să se bată și să se amestece bine. Este bine ca după fiecare spălătură să se treacă obiectul — dacă voim — cu polsială, care se găsește pe la negustorii de produse chimice.

Din miere înăcrită se poate face un oțet minunat. În scopul acesta subțiem o litră din ea cu 8—10 litre de apă domoală și în 10 litre de amestecătură de aceasta turnăm o litră de oțet bun și tare, punem totul la un loc căldicel, acoperim vasul cu un coperemânt de lemn sau cu hârtie și lăsăm să se înăcrească. Cu cât va fi fost oțetul mai tare, cu atât mai curând se va preface amestecătura întreagă în oțet și cu cât va fi fost miere mai multă, cu atât va fi și oțetul mai bun.

Diareea (cufureala) la oi. La țeară unde nu poți găsi medicamente, nu există nimic mai bun în contra urdinărei oilor, cănilor, porcilor, decât cafeaua de ghindă de stejar. Luați ghindă, o prăjiți în tigaie ca pe cafea și apoi o rîjniți sau o pisați bine mărunt. Pentru o oaie se fierbe 2 linguri de cafea de ghindă într'o jumătate de oca de apă, și ricită se dă dimineața jumătate, după amiază cealaltă jumătate. Pentru căne 2 lingurițe pe zi. Animalele se țin sub acoperiș și la uscăciune, nu în ploaie și noroiu.

Și pentru copii, nimic nu e mai bun de cât cafeaua de ghindă, când au multă eșire afară. F.

Știri economice.

Starea semnăturilor până la finea lui Aprile. Grăurile de toamnă stau bine și în întreaga țeară. Numai pe țermul drept al Tisei sunt sub mijlocie, unde sunt rari, uscate, pătate și în parte mâncate de vermi, așa că în multe locuri au arat oamenii din nou locurile séménate. Sécările stau ca și grăul. Orzul a suferit pe alocurea din cauza timpului prea rece. Orzul de vară a rămas înapoi în dezvoltare. Ovésul e aproape pretutindeni slab și gălbui. Rapița a suferit mult, așa că în multe locuri au arat a doua-oară locurile séménate cu ea. Cucuruzul se desvoaltă bine. Napii de zăhar a rămas ceva înapoi în dezvoltare, suferind pe alocurea și din cauza gândacilor. Napii de nutreț sunt ca și cei de zăhar. Viile prosperează. Pomii au suferit din cauza brumei din 19 și 20 Aprile. Grindina din 30 Aprile încă a stricat mult pomilor din 7 comitate din nord-vestul Ungariei.

Gara din Sibiu mărită. Între marginile budgetului din anul acesta se vor folosi 2 mil. 600.000 cor. pentru lărgirea unor gări. Între acestea e și cea din Sibiu.

Din statistica lunii lui Martie. În Martie a. c. s'a, născut în Ungaria (cu Croația) 64.900 copii vii, 1340 morți. În etate sub 7 ani au murit 23.886, peste șapte ani 26.854, total 50.740. Sporul e deci de 15.160 persoane. — De oftică au murit 7488, anghină difteritică 861, tusă măgărească 1027, scarlatină 903, tifus abdominal 479. — Căsătorii s'au încheiat 4884, între cari 745 mixte (26 între creștini și Jidani). — Focuri au fost 892 în 754 comune cu o pagubă de 2 mil., 121.618 cor. — Pasapoarte s'au dat în Ungaria (fără Croația) 10.787, dintre cari 4107 pentru America, 3922 pentru România, 2645 pentru întreagă Europa și 89 pentru Rusia.

Tîrguri de vite au fost 485, la cari s'au minat 554.993 vite cornute, 274.941 cai, 25.909 oi și 133.705 porci.

La cursul de pomărit din Cluj-Mănăstur au participat 6 învățători români.

Tîrgul de vite din Sibiu a fost cu tot timpul urit binecercetat. S'au vëndut 3412 vite cornute, 7188 oi, 860 cai și 459 porci.

Pentru Bulgaria se primesc de aici încolo pachete cu ramburs.

Blocuri de mărci postale à 24 mărci cu 4 bani una se capătă pe lângă prețul de 98 bani.

CRONICĂ.

În audiență. Escelența Sa I. P. S. arhiepiscop și metropolit *Meșianu*, se află de câteva zile în Budapesta, în afaceri oficiale. În 13 Maiu n. înainte de amezai a fost în audiență la M. Sa, unde a fost primit foarte grațios.

Alegere de protopop în Turda. Sinodul protopresbiterial gr.-or. din tractul Turzii, întrunit Sâmbătă sub presiunea comisariatului consistorial Dr. Eusebiu R. Roșca în Turda, a ales cu majoritate covârșitoare de voturi de protopop al tractului Turda pe domnul Iovian *Murășan*, paroch în comuna Trăsnea (tractul Unguraș). Administratorul protopopesc Teodor *Ciortea*, paroch în Cojocna, a obținut 13 voturi. Actul de alegere — precum ni-se scrie — a fost condus cu demnitate și a decurs în perfectă ordine.

Însoțire de credit sătească sistem Raiffeisen s'a înființat ieri în comuna *Sebeșul-de jos* (lângă Avrig). La dorința expresă a fruntașilor acestei comune, comitetul central al *Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu*, reprezentat prin *Dem. Comșa*, membrii din comitet *Dr. P. Șpan* și *Romul Simu* și secretarul reuniunii *Vic. Tordășianu*, însoțiți de membrii reuniunii d-nii: *Ioan Ghibu*, profesor, *Dr. Vasile Dan*, avocat și *Ieronim Preda*, dir. libr. arch., — a ținut adecă ieri o întrunire agricolă în acea localitate. Flăcăii comunei, vr'o 30 la număr, formând o frumoasă ceată de călăreți în frunte cu învățătorul *George Stoica*, a întâmpinat comitetul lângă Olt și prin acesta în frumoase cuvinte a fost bine-ventat. Intrarea în comună a comitetului și oaspeților din Sibiiu a fost cu adevărat triumfală. Decursul adunării, participanții, interesul viu al tuturor etc., merită să fie eternizate în coloanele foii d-voastră și sper, o va și face vr'o peană competentă. Eu mă mărginesc a Vă relata, că la însoțire s'au înscris toți fruntașii, cari constituindu-se au ales president pe parochul *Toma Doican*, v-pres. propr. *Ioan Mieu*, membri în direcție *Lazar Gruia*, primar, *Avram Roman* și *George Cioca*; cassar a fost ales harnicul dascăl *George Stoica*; ear' în consiliul de supraveghere president: *notarul Alexandru Neagoe*, v-pres. propr. *Ioan Doican* și alți 5 membri.

»Dela agricultura«.

Daruri pentru biserică din — America. Intr'o scrisoare, ce o primim dela un abonent al nostru din depărtata America, ni-se spun următoarele: *»Noi Ilie Adrone, Nic. Cosma, G. Androne, I. Armean, Nic. Suci, Gafton Florea și Gh. Popescu, de origine din Pianul-infer., acum lucrători cu ziua în Wheatland Pa, fiindcă ne-au ajutat D-zeu de ne-am împlinit scopul, pe care l-am dorit, am cinstit pe seama bisericii gr.-or. din Pianul-infer. în ziua Anului-Nou 1901 33 fl. 80 cr., adecă fiecare câte 9 cor. 64 bani (2 dolari). Bani i-am trimis părintelui Ioan Bena«.* — E duioasă și totodată mângâitoare această scrisoare a Românilor noștri din America, cari aici acolo, peste nouă țeri și mări, nu-și uită de biserică lor.

Lipsă de apă în Palestina. Ierusalimul și sfintele locuri din împrejurime suferă greu din cauza lipsei de apă, ivite în urma mării seete, ce domnește acolo. Au secat toate pârâiele și cisternele (fântâni, în cari adună apa de ploaie) și bieții oameni fac rugăciuni prin biserici, gîmîi și sinagoje pentru ploaie. Între populațiunea mai săracă au izbucnit deja diferite boale, chiar și leproșii, cărora

nu le este iertat să ese din locurile, unde sînt închisi, au năvălit în Ierusalim mînați de chinurile setei.

Necrolog. În 9 l. c. s'a înmormântat în cimiterul bisericii din Tereșel învățătorul pensionat *Eliseiu Coțoiu*, mort în etate de 81 ani și împărțășit cu sf. taine. La înmormântare au servit d-nii: protopop *Vasile Damian* și preoții *Andron Bogdan* și *Nicolau Florea*. Pe răposatul îl deplîng fiii *Romul, Traian, fiicele Sofia, Neti, Maria și Elena, ginerii Gh. Cheța, Ios. Codreanu și Teofil Crișan, nora Laura* și nepoții și nepoatele *Platon, Roman, Romuald, Roman, Letiția, Teresia*.

Contra rachiului. Dl protopop *I. Hățegan*, a mijlocit la vicecomiții din comitatele *Selagiu* și *Solnoc-Dobâca*, ca în *Dumineci* și *sărbători* cărămiele să stee închise până la înserat. Fapta aceasta s'evirșită în interesul poporului, merită să afie căți mai mulți imitatori.

Losuri străine. În timpul din urmă s'au înmulțit foarte tare reclamațiunile contra unor bănci din *Amsterdam*, cari încassează prin agenți bani pentru losuri, pe cari însă cei mai mulți nu le vîd. Aceste bănci sînt indeosebi: *Banca holandeză de credit, Banca de credit și comerț (I. Lüdeke)* și *Banca internațională, de credit și efecte (A. Steenken)*. Judecătorii noastre au putut mijloci pentru câțiva să și capete losurile, dar și acestia le-au plătit peste valoarea lor. Sfătuim deci pe ori-cine să se ferească de acesti înșelători și dacă are bani de lăpdat pentru losuri, să cumpere losuri din țeara noastră.

Copilul ucis de tatăl-seu. Am fost spus încă din dulcele trecut, că în *Bistrița* țeranul *V. Sângeorzan* a ucis pe stricatul lui copil, care a sărit asupra părinților sei, beat fiind, cu toporul. Tribunalul l-a condamnat pe nefericitul părinte la un an temniță.

De-ale necredinței. Stricata femeie a lui *Mihaiu Karas* din *Galgoț* năimise pe doi din ibovnicii ei să-i omoare bărbatul, ce s'a și întemplat. Ea a fost condamnată la temniță pe viață și tovarășii sei la 15 ani. Sentința a fost întărită zilele trecute de Curie.

— **Barbierul din Terecova, Valco Stefan**, a aflat, că femeia lui îl înșeală cu *notarul Kohn*. În 7 Maiu venind *notarul* să se radă, *Valco* îi tăia gâtul cu briciul, apoi își uoie nevasta și pe urmă se sinucise.

De-ale credinței. Un mic funcționar de tren a fost aflat împușcat pe mormântul soției sale. Într'o scrisoare aflată la el spune, că viața fără iubita lui soție i-s'a părut un chin, de aceea n'a mai vrut să trăiască.

Câți Țigani sînt pe pămînt. Numărul *Faraonilor* e de 1 $\frac{1}{2}$ milioane. Dintre acestia aproape 800 de mii sînt în Europa. În Ungaria sînt 227 de mii, în *Transilvania* 48 mii.

Numărul Sașilor din Transilvania după conscripția din 31 Decembrie 1900 e de 215.920, față de anul 1899 un scăzământ de 415, provenit, se vede, din emigrări. Nașteri au fost 6295, morți 5721. Copii, cari cercetează școala, sînt 35.289, un număr care face cinste dorului de cultură al concetățenilor noștri sași.

Esamenele de privatisti pentru cursul al doilea pedagogic la seminarul arhidieceșan din loc s'au ținut alaltăieri și ieri. Toți cei 15 candidați au trecut esamenul cu succes.

Vești triste. Din *Colun* ni-se scrie: Cu adănc regret viu să fac un scurt raport despre unele stări din această comună; cu atât mai tare mă doare că trebuie să constatez adevăruri triste, la prima publicare ce se face despre această comună.

De mult se svonia prin sat, că o seamă de oameni voesc să plece spre America. Era lucru de crezut, dar totuși mă îndoiam știind alipirea *Românului* de glia ce acopere pe străbunii sei. Dar în 26 Aprilie st. n. vorbele s'au intrupat în fapte: cinci (5) oameni și-au luat inima în dinți și au plecat spre o lume necunoscută — dar' poate (?) mai bună — spre a-și duce traiul; au plecat la America.

Semne triste! Noi cari avem lipsă să ne înmulțim, să ne întărim cât mai tare, ne împușinăm pe zi ce merge! Causa? De bună-seamă e *sărăcia*. Dar' acum să ne întrebăm: oare nu ne putem ajuta? Și mă voi restringe numai la comuna aceasta *Colun*. Ajutorarea s'ar pute face, dacă nu s'ar arăta la conducătorii acestei comune (*Judele și învățătorul*) boala egoismului, adecă a bine-lui lor, dar' în scăderea altora. Pentru a se vedea cum stau lucrurile, voi aduce înainte un singur cas din sute de felul acesta.

În anul acesta a fost pus un om ca păstor de oi pe lângă simbrie fixă de 17—20 coroane. De sine înțeles, că e puțin! Dar' ce vom zice, când bietul om pentru a ajunge să și agonisească aceste puține parale a fost să dea *»al-dămaș«* conducătorilor în preț de 30—36 coroane. Se bucură așadară conducătorii de crucerii săracului, ca să poată petrece nopți de-arîndul în cărcîma jidovească. Nu e cinste conducătorilor cari astfel despoaie sormanul de același neam cu ei, ca truda lui să fie pusă în mîinile *»doamnei jidance«* de acolo. Nu e mirare așadară că stînd lucrurile astfel, oamenii iau calea Americii! Căci vîd că acolo în sat pe sărac nimenea nu-l ocrotește și ajută, ci numai îl despoaie și astfel nime nu se poate folosi, ci numai scărăște. — Am adus acest cas ca să se ia spre știre și nu voesc a mai pomeni altele crezînd, că destul va fi ca să se îndrepte lucrurile. Dacă însă binele public va pretinde, stau la dispoziție a servi cu alte lucruri de seama acestora *Sperez însă, că cu altă ocaziune voi pute raporta despre o întoarcere spre mai bine.* Nicol.

Dela frați. La fondul pentru cumpărarea unei hale de vînzare pe seama meseriașilor români din Sibiiu au contribuit următorii membri ai *reuniunii meseriașilor din Sebeșul-săseșc »Andreiana«*: *George Tătar*, vicepreș, *Petru Gavrilă*, măiestru cismar, *Ioan Reftea*, măiestru cojocar, *Petru Opincar*, sodal măcelar, *Dumitru Bedeluș*, sodal păpușar, câte 40 bani; *Petru T. Muntean*, măiestru cojocar, *Petru Opincar*, măiestru cojocar, *Ioan Tecău*, sodal butnar, *Nicolae Brînză*, *Dumitru Popa*, măiestri cojocari, *Simion Derac*, măiestru păpușar, *Avram Dopan*, sodal cojocar, *Nicolae Besue*, *Stefan Besue*, sodali cismari, *Simion Lupșe*, măiestru cojocar, *Ioan Cărpinișan*, sodal mășar, *Petru Besue*, sodal butnar, *Avram Radu*, sodal cismar, *Nicolae Bărsă*, *Candin Ighira*, sodali, *George Radu*, măiestru cojocar, *Petru Carooană*, sodal, *Augustin Iosivaș*, sodal faur, *Nicolae Radu*, sodal cojocar, *Ioan Sărbu*, sodal franzelar, *Dumitru Savu*, *Simion Androne*, sodali cojocari, *Nicolae Tincu*, sodal faur, *Ioan Crăciun*, sodal cojocar, *Ioan Moga*, franzelar, câte 20 bani; *George Popa*, sodal frișeur 2 cor.; d-na *Ana Zev. Murășan* 1 cor. În total 10 cor.

Regele Carol I. la Fiume. M. S. Regele României a fost luni dimineața la Fiume. Maiestatea Sa a vizitat academia de marină și căsarma și a oferit un dejun guvernatorului Szapáry și reprezentanților și autorităților militare. Regele s'a înapoiat după amiază la Abbazia.

Un preot vrednic de osândă. Din Teara-Oltului ni-se scriu următoarele: Trecând în 5 l. c. prin comuna *Sinca-veche* aflu dela un bărbat inteligent, că preotul de acolo, în loc să nisuiască a restabili buna înțelegere între poporeni, se pune în fruntea partidei unui Evreu, care ține în agitație de vre-o 3 ani o parte din popor, cu fel și fel de denunțări și mârșave contra notarului com. Emil Pop, căruia abia acum i-a succes a dovedi minciunile fără margini și arătărilor nedrepte ale Jidanului și chicei sale și astfel a fi restituit în oficiu, din care fusese suspendat. Despre preotul, cap al partidului jidovesc, am mai aflat, că într'atâta s'a jidovit, de chiar și vinul la Sfintele Paști, pretindea dela credincioși, că numai dela Jidanul s'e-l cumpere și că alt vin nu primește.

Creștinii, cari din rîvnă evlavioasă dăruiseră Sfintele Paști pentru biserică, văzând intenția păgână a lui, le duseră acasă la ei, ca acolo neprihănite să le păstreze până în ziua Învierii. Atunci preotul nu s'a rușinat, ca să ceară ajutorul patrolei gendarmilor din comuna vecină, pentru-ca astfel cu forța să ducă prescurile dăruite de evlavioșii creștini și menite pentru trebuințele Paștilor earăși la biserică, unde apoi el să le poată prihăni cu vinul lui Iuda. Dar' s'a întemplat, că chiar și gendarmii unguri și cu puțină pricepere și durere pentru sfânta noastră biserică, l-au făcut de batjocură pe el, rătăcitorul păstor, și i-au spus-o neted, că n'are drept să păsească cu forța în contra bieților oameni și că rău destul face, dacă vrea să jidovească Paștile cu beutura Evreului.

Încăierare sângeroasă. Dumineca trecuta a fost o mare luptă între Români din Orăștie și Săcu în Petroșeni. În cete mari s'au atacat cu petri, cuțite și bâte. Gălăgia era așa de mare, încât pasagerii sosiți cu trenul de seara n'au cutezat să intre în oraș. Numai târziu a sosit patrula de gendarmi, care a prins și condus la tribunalul din Deva pe A. Cazan, I. Susana, Z. Cherecheș, G. Lazăr, Balaz Crăciun, G. Costea și I. Rusu. Dintre Săcu e unul mort, ear' altul pe ducă și 3 răniți, între Români 2 răniți. Subjudele din Fuiu, care a făcut cercetarea, a fost aflat dimineața mort în urma unui atac de inimă. Causa acesteia încăierării nu le comunică foile ungurești, după cari dăm această știre.

Femei alegători. Nu e vorba de America, ci de Norvegia. Adelstingul din Cristiania a dat cu 68 voturi contra 17 dreptul de alegători comunali tuturor femeilor, cari plătesc dare după un venit propriu de cel puțin 300 cor.

Cele mai mari orașe ale Angliei. După ultima descripție Londra are 4.536.000 loc., Manchester 764.950 loc., Liverpool 685.270 loc., Birmingham 522.180 loc., Leeds 428.950 loc., Sheffield 380.720 loc., Bristol 328.936 loc.

Oaspeți nepoftiți. În Aiud se pot vedea tot mai des indivizi învâliți în căftane lungi, cu perciuni uriași și în spate cu o legătură. Sînt Jidani din Galiția. »Közérdek« atrage atențiunea publicului asupra acestor »paraziți« și cere îndepărtarea lor. Bine, dar' cine să înmulțească națiunea singură alcătuitoare de stat?

Meseriașii români din Sebeșul-săsesc. O zi de mare bucurie a fost pentru meseriașii din Sebeșul-săsesc ziua de Sf. George, onomastica vicepreședintelui reuniunii *G. Tătar*. Domnia-sa a intrunit din acest incident un frumos număr de inteligenți, încă în preșeară, la locuința sa. Plăcut am fost surprinși de serenada ce i-a făcut-o corul reuniunii meseriașilor. Astfel cina modestă s'a prefăcut în ospet. În toiul cântărilor, toastelor și declamărilor se ivește cel mai puternic stilp al meseriașilor, dl *Victor Tordășianu*. Strigătele s'e trăească erau asurzitoare și nesfârșite, ear' dorința meseriașilor de a-l vedea și auzi vorbind li-s'a împlinit. L-a bineventat măiestrul *Petru Muntean*, rugându-l să ducă salutul lor fraților dela Sibiu. Emoționat i-a răspuns, dându-le sfaturi și împintându-i la o lucrare armonică și rodnică în folosul lor propriu.

Tot în această seară s'a ventilat o chestiune de mare importanță și totodată și de necesitate pentru consolidarea și întărirea tuturor meseriașilor români din patria noastră, prin ținerea unui congres al tuturor reuniunilor de meseriași în orașul Sibiu.

Vrednic de amintit e modul cum au arătat cu ocaziunea aceasta meseriașii recunoștința lor față de dl *G. Tătar*, predându-i un prea frumos inel de aur cu inscripția: »Souvenir vicepreședintelui *G. Tătar*. 1901. Meseriașii«.

Dee D-zeu, ca ideea ținerii unui congres de meseriași trup să se facă cât mai curând, ear' meseriașii noștri să prospereze și să se închege în toate părțile. *Un participant*

Din Croația. Un iubit corespondent al nostru, petrecând de câțiva timp în capitala Croației, *Zagreb*, ne scrie următoarele notițe scurte, dar' caracteristice despre poporul, în mijlocul căruia a petrecut câțiva timp, înainte cu un jumătate de veac neuitatul nostru martir *Ioan Buteanu*:

»Pe aici e lumea mai șovinistă, ca pe la noi, — scrie coresp. — În general se știu oamenii de aici mai bine și mai mult în sufleteși pentru chestiuni, ce ating ființa naționalității croate. Poporul de altmintelea e blând. E mai bună școala deșteptării lor, decât pe la noi. Dealtminteri se lucrează foarte mult în general pentru lățirea ideilor nobile în viața unei națiuni. Slavii pot fi mândri, că sînt unii dintre primii pioneri ai naționalismului. Mie în special îmi place foarte mult încrederea în forțele lor private«.

Un preot harnic. Despre trecerea parochului *I. Dordea* din Bărghiș la Hașag am publicat deja în numărul trecut o scrisoare mai lungă. După aceea am mai primit, tot în chestia aceasta, încă două scrisori, una din Șeica-mare dela dl *Z. Dobrotă* și a doua din Bărghiș, dela dl *I. Oros*. Amândouă dovedesc din nou, ce dragoste mare și-a câștigat părintele prin activitatea lui pastorală și ce nădejdi frumoase și îndreptățite pot pune Hășăgani în noul lor preot.

Două omoruri. Ni-se scrie din Mărgău: În 8 Maiu a. c. seara între orele 8 și 9, un făptuitor necunoscut a pușcat pe fereastră dela o distanță de 4—5 pași asupra lui *Onuș Capota* lui *Circhi*, locuitor în Mărgău, care ședea în casă lângă masă și povestia cu membrii familiei și cu niște femei străine. Glonțul l-a nimerit în partea stîngă a grumazului cauzându-i moarte momentană. În urma lui au rămas 5 orfani minoreni, soția și bătăna sa mamă cu o mulțime de necazuri. Se afirmă, că făptuitorul e vre-un inamic al seu de aici, dar' până acum nu s'a putut constata nimic. Cercetarea, al cărei resul-

tat se așteaptă cu nerăbdare, se continuă cu sîrguință.

Un alt cas s'a întemplat în zilele trecute în comuna vecină *Călățele*. Fostul jude de acolo, de cătră seară a mers la cărcimă, unde a stat până târziu. Reîntorcându-se cătră casă i-au eșit înainte vre-o 3—4 oameni de acolo, cari atâta l-au bătut cu niște pari, până a rămas jos fără simțiri scaldat în sânge. La trei zile a murit. Causa a fost ura ce au avut asupra lui de pe timpul când era jude. Făptuitorii s'au insinuat de bunăvoie la judecătoria cercuală din B. Huedin.

Rele timpuri am ajuns, când nici frica de Dumnezeu și nici strictele legi civile nu-i pot reține pe oameni dela comiterea ăstorfel de crime oribile. Dar' unde vom ajunge atunci, când demoralizarea se va lăți și mai tare în popor? *Munteanul*.

Maial. Junimea stud. dela gimnaziul sup. fundat. din Năsăud invită la maialul, pe care îl va aranja la 25 Maiu st. n. 1901, în grădina gimnaziului, eventual în sala de gimnastică. Inceputul la 10 ore a. m. Prețul de intrare: 1 cor. de persoană.

Bresci. Fiorosul asasin al regelui *Umberto* se găsește actualminte în vestita închisoare din *Stefano*. În luna Noemvrie, fusese transportat acolo în cel mai mare secret. E închis într-o celulă, construită anume pentru el; de celulă e lipită odaia de gardă, în care se află în permanență doi gardieni însărcinați cu paza condamnatului. Celula e încunjurată de un zid înalt de șese metri. Între zid și celulă e un spațiu de câțiva metri pătrați, unde Bresci ia aer, o oră în fiecare zi. Patul se compune dintr'un mindir și un linolin făcute așa fel, ca să poată fi bine legate de perețele celulei. Dimineața patul e scos de cătră gardieni din celulă, așa că celula rămâne goală. Bresci e liniștit. A cerut să i-se dea ceva de cetit. I-s'a dat vechiul și noul testament; apoi viețile sfinților, pe care le-a înapoiat fără să le cetească. Câte-odată cearcă să între în vorbă cu paznicii sei; acestia însă afară de vorbele strict necesare, au ordine severe să nu vorbească nimic cu condamnatul.

Tipuri administrative. În sarcina lui *Vörös István*, comptabilul serdriei orfanale din *Hodmező Váásrhely*, s'au constatat mai multe neregularități în manipularea banilor. Ca să se mântue (?) de rușine, și-a tras un glonț, cum fac așa de mulți alți soți de-ai lui în Ungaria, zice o foaie ungurească.

Futó József e mare domn în Teara-Ungurească: matriculant în Bărând. Și în virtutea potestății lui a făcut cunoscut unui biet muncitor dela tren, când acesta venise să-i anunțe voința de a se căsători, că dacă va veni cu nuntași și mireasa cu cunună, îi va căsători Dumineca următoare, altmintelea numai în săptămâna următoare. Mirii au venit Duminecă, dar' fără podoabe și nuntași. Au fost dați afară. Și fiindcă bietul om trebuia să plece la Hașag la muncă în ziua următoare, și-a călcat pe inimă și în dup'ameaza aceleiași zile s'a prezentat din nou, împlinind porunca întocmai. Casul e reclamat la ministrul *Szell*.

Mulțumită publică. Onor. Domn *Achim Maniu*, oficial ces. reg. de regiștratură la corpul al XII-lea în Sereievo, a binevoit a trimite reuniunii noastre coroane, pentru-ce subscriși ne simțim plăcut îndemnați, ca în numele comitetului »Reuniunii meserieșilor români din Săliște«, să-i exprimăm și pe această cale mulțumita cea mai profundă. Săliște, 15 Maiu 1901. Pentru comitet: *D. Banciu*, președinte. *Petru Giura*, secretar.

Dela petrecerile noastre. Din *Beregseni* ni-se scrie: În fiecare an se serbează hramul sfintei biserici la Sf. George; tot asemenea au făcut și anul acesta, pregătindu-se și cu aranjarea unui concert, la care au participat mai mulți oaspeți de prin prejur, cari au fost pe deplin mulțumiți cu predarea piesei teatrale »Sărăcie lucie« și cu jocurile naționale »Călugerul« și »Bătuta«, cari s'au jucat în o pauză ceva cam lungă după miezul nopții.

Cântatu-s'au și niște cântece. Declamatu-s'au poesii și monoloage, dar deapre acestea nu pot spune nimic, căci în decursul cântărilor era mare șgomot.

Am participat și la jocul sătenilor, care s'a jucat la sf. biserică. Acolo a fost ordine multă, făcută de unele persoane vrednice de chemarea lor. Oaspeții au fost mult onorați la joc, dându-li-se scaune pentru ședere. *Un oaspe.*

— Corpul învățătoresc din *Ilia-murășană* a aranjat Duminecă, în 5 Maiu st. n. a. c. o producțiune musicală-declarmatorică-teatrală împreună cu joc.

Partea musicală a producțiunii constatătoare din 4 cântări a fost executată în 3 voci de tinerimea noastră română, feciori și fete, sub conducerea harnicului învățator Avram Budoiu. Cântările au fost executate corect, așa că una s'a și repetat. Onoare dlui învățator Budoiu! Cele 2 anecdote de T. Speranță au fost declamate de dl T. Blajiu cu mult succes.

Partea teatrală a constat din piesa teatrală »Sărăcie lucie« de I. Vulcan, predată de M. Flore, S. Budă, A. Budoiu, G. Blajiu, M. Popa și Mihaiu Zomonită, apoi neveste, fete, feciori. Toți au jucat foarte bine.

În sfârșit soși și mult așteptatul joc. Sala deși destul de mare, tot era mică, atâta suflet de om era.

În zori de zi petrecerea s'a încheiat și fiecare s'a depărtat din sala de dans ducând cu sine suvenirile cele mai plăcute. *Nic. Zomonită.*

Un Român ucis de Bulgari. Din Salonichi se anunță, că în Tevția cinci Bulgari au tăiat în bucăți pe Macedo-Românul Ioan Sfetica, pentru-că acesta nu voia să-și dea copiii în școala bulgărească.

Concursuri bis-școl. *Archidieceasa gr.-or. Sibiu.* Par. cl. III. *Voia*, ppresb. Orăștie. Terminul 10 Iunie n. a. c. — Par. cl. III. *Crăciunel*, ppresbit. Târnavei (Kükülövár). Terminul 13 Iunie n. — Par. cl. III. *Dânc*, ppresb. Unguraș (Fizeș-Sânpetru). Term. 13 Iunie n. —

Postul de capelan în par. cl. III. *Limba*, ppresbit. Alba-Iulia. Termin 13 Iunie n.

Archidieceasa gr.-cat. Blaj. Par. *Frâua*, distr. Mediaș. Beneficii: casa parohială, șură, 5 jug. 1305° porț. can., lectical și stola îndatinată. Termin 1 Iulie n. — Postul de învățator din *Sola*, distr. Mediaș. Salar 500 cor. dela stat, 100 cor. repartitie, cvartir și grădină.

Diecesea gr.-or. Arad. Postul de paroch-învățător în *Topla*, ppresb, Belințului (comit, Timiș). Venite ca preot: 30 jugere arătură, stola, dela stat 574 cor.; ca învăț.: cvartir, grădină de un juger ungar. și 86 cor.

Știri din piață. *Sibiu.* Grâu hl. cor. 10.40—11.40; șecară cor. 8—8.80; orz cor. 7—8; ovės cor. 4.20—6; cucuruz cor. 8—8.60; ouș 10 buc. 36—40 bani.

Mediaș. Grâu hl. cor. 9.80—10.50; șecară cor. 7.50—8.50; orz cor. 7.50—8; ovės cor. 5—5.50; cucuruz cor. 7—7.20; ouș 13—14 buc. 40 bani.

Cluj. Grâu m. m., cor. 12.80—14.60; șecară cor. 12.80—13.20; orz cor. 11.60—12; ovės cor. 12—12.20; cucuruz cor. 9.80—10; ouș 11 buc. 40 bani.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Cântăreții din Ciroși-Timiș. Trebuie să vă cunoaștem numele, ca să putem publica.

Gârlișteanul. Pentru numărul acesta întârziat.

Bârghiș și Șeica-mare. Publicându-se deja un raport, amintim numai în cronică.

Dlul I. Săcăreanu. Anunțuri de logodnă și cununie netipărite nu putem publica.

Dlul Pantilimon Perșia, Doboca. Amendouă cărțile costă 2 cor. 50 bani și 20 bani porto Serie la W. Krafft, Sibiu.

Dlul I. Popovici, pr. Gârliște. Trimiteți 45 cr. la W Krafft, Sibiu, de unde căpetați cartea »Societăți de cumpărare«, în care aflați tot.

Dlul Alexandru Olteanu, paroch, Mădeș-falău. Statutele sunt publicate în nr.ii 10—12 ai foii.

Dlul Ioan Calborean, Hundrubechiu. Legea obligă pe inginer să dea drumul cel mai potrivit. Dacă n'a vrut inginerul, faceți neamnat recurs în scris la tribunal sau la tablă. Mai bine vă luați în grabă avocat român. Nu ne spui, ați făcut atunci recurs în scris și luat-u-s'a la protocol?

Dlul Basiliu Necșu, Apoldul-de-sus. Se va publica în nrul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Balteș.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marshall**

„CONCORDIA“, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

FILIALA ALBA-IULIA.

Pentru cultivatorii viilor!

Avis important! Pentru cultivatorii viilor!

Apropiindu-se timpul pentru **stropirea „viilor“** avem onoare a aduce la cunoștința comercianților și economilor noștri, că reușind a face o cumpărare favorabilă în

„Peatră vânăată“ de I. calitate

oferim acest articol cu prețurile următoare:

Cine cumpără mai puțin ca 50 chlgr., costă 1 chlgr. . . 70 fileri.

Peste 50 chlgr. până la 100 chlgr. costă 1 chlgr. . . 69 fileri.

Peste 100 chlgr. până la 200 chlgr. costă 1 chlgr. . . 68 fileri.

Cine cumpără barem 1 butoiu de 250 chlgr., 1 chlgr. costă 67 fileri.

Prețurile de sus se înțeleg acî la noi în Alba-Iulia cu bani gata fără scont!

Recomandăm fruntașilor noștri din toate comunele românești ca să se însoțească în fiecare comună cu toții la olaltă și așa cumpărând în quant mai mare de odată, le va veni mai ieftin în preț.

[38] 2—5

Pentru cultivatorii viilor!

„CONCORDIA“, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

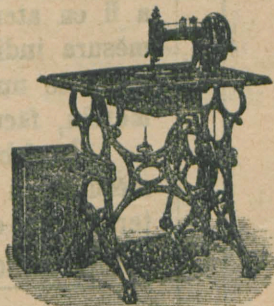
FILIALA ALBA-IULIA.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

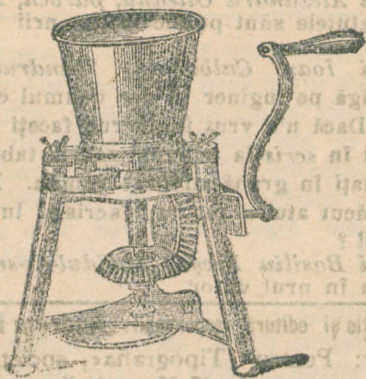
Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➔ **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** ➔

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[10] 10—10

Liste de prețuri se trimite la cerere gratis și franco.

Mori de cafea, de piper, mac, urluială și de colori.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

Aparate de măsurat și signat.

Instrumente pentru masari și sculptori.

Cuțite pentru gilău. — Cuțite de încrestat.

Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.

Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.

Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).

Cuptoare. — Frigători.

Mucava pentru coperiș. — Tabli de izolare.

Trestie pentru strucatură. — Ciment.

Cărbuni de peatră și coacs.

Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).

Unelte pentru cultivarea albinelor.

Teascuri de copiat.

Curse pentru tot felul de animale.

Requisite de vânat și scrimă. [36] 3—

Tot felul de feruri de călcat.

Instrumente pentru ferestrari

> > dulgheri, bardsi.

Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-m'că nr. 32, la „Coasa de aur“.

Econoamă

se caută pentru casa unui preot văduv. Să fie harnică în purtarea gospodăriei, etatea între 25—35 ani, să știe ceti și scrie. Pentru fotografi trimise completă discreție. Văduve fără copii, respective femei nemăritate au prilej de a 'și asigura viitorul. Va avea la dispoziție și servitoare. Epistolele cu eventualele fotografii, pretenșiunile relative la plată, adresa completă a persoanei se se trimite la administrațiunea acestui ziar sub „Econoamă“, care va îngriji să ajungă la adresa cuvenită.

Hotel nou.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că hotelul, aranjat din nou și după cerințele moderne, sub firma

„Hotelul Mihaiu“,

Sibiu, strada Turnului nr. 11

stă la dispoziția P. T. public călător.

Localități elegante pentru restaurant și cafea. —

Bucătărie escelentă. — Vinuri naturale curate. —

Bere „Transsylvania“ de Habermann și „Bock“ dela

Trei-Stejari. — Prețuri moderate pentru odăi. —

Omnibus la ducere și venire dela gară. — Calese

stau la dispoziție pentru călători.

La o vizitare cât mai deasă invită cu toată stima

Mihaiu, hotelier.

Sibiu, în Aprilie 1901.

[34] 4—

Deschidere de negustorie.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că în **Bistrița**, strada Lemnelor nr. 50, 'mi-am deschis o negustorie de mobile de casă

și tot felul de **decorațiuni de salon**, precum și mașini de cusut, care le pun la dispoziția onoratului public pe lângă cele mai moderate prețuri. La persoane oneste și de caracter voi vinde și pe rate, și mă oblig la aranjarea locuințelor întregi și espedarea în cele mai mari depărtări pe spesele mele.

Klein & Rubin.

[40] 1—5

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumină Atycelen. —

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcli-mare Nr. 8.

[2] 10—